PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК IX БЕРЕЗЕНЬ — MARCH, 1968 ЧИСЛО 3

Authorized as Second Class Mail by the Post Office Department, Ottawa, and for Payment of Postage in Cash.

ПРОМІНЬ
РІК IX БЕРЕЗЕНЬ, 1968
Ч. 3 Виходить раз у місяць
В и д а є
Союз Українок Канади
Редагує Редакційна Колегія

Наталя Когуська, — редакторка, Леся Ґреґорі, Ольга Войценко, Савеля Стечишин, Катерина Міськів, Тоня Горохович, д-р Ганна Янішевська, Оленка Негрич.

Передплату висилати на адресу:
P R O M I N
P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

P R O M I N
MARCH, 1968 **VOL. IX**
Monthly Publication **No. 3**
Published by
Ukrainian Women's Ass'n of Canada
Edited by Editorial Committee
Natalia Kohuska, Editor

Subscription in Canada	$4.00
Subscription in other countries	4.50
Single cope	.50

Address:
P R O M I N
P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

На обкладинці: ПАМЯТНИК Т. ШЕВЧЕНКОВІ У ВАШИҐТОНІ.

Редакція застерігає собі право скорочувати дописи. Дописи, які поміщуються в інших часописах, редакція містити не обіцює — уникаємо повторювання.

Не поміщені рукописи редакція не звертає, хіба за спеціяльним, згори зазначеним застереженням.

В ЦІМ ЧИСЛІ:

Ф. Малицький — Минули вже і соті роковини 1
І. Волошин — Канівські яри та гори 1
Світова Виховно-Освітня Сесія 2
Наталія Кібець — Слобожанщина — край степів і лісів 5
Н. М. — Коляда 8
Микола Погідний — „Мадонна в кухні" 9
Н. Базюк — Молодший відділ СУМК 11
При праці для журнала 15
Відділ для дітей 14
H. Melnyk — Historical Ukrainian Women's Constumes 15
А. Р. — Весільні звичаї 18
А. Євчук — Відкриття нового приміщення музею 21
Е. Табачнюк і Л. Удод — Звіт пров. Зїзду 23
М. Лазарук, М. Самоїл — Пров. зїзд в Альберті 25
Річні звіти, звіти відділів 27
Громадська і родинна хроніка 30
І. Вахна — Українська вишивка 32
Г. Гордієнко — Соняшникова олія 33

НАДІСЛАНІ КНИЖКИ

Слово на Сторожі — орган Товариства Плекання Рідної мови. Редагує Колегія, ч. 5, 1968. Вінніпеґ.

— — — —

Ювілейний Календар-Альманах Українського Голосу на переступний 1968 рік. 100-річчя Просвіти, 50-річчя акту 22 січня, 50-річчя Листопадового зриву, 50-річчя УГПЦ в Канаді. Ілюстрований. Стор. 192. Вінніпеґ, 1968 р.

— — — —

Микола Верес — В чужинних приплавах, вибрані поезії. Видано коштом Об'єднання Бувших Вояків Українців у Великій Британії. Стор. 292. Лондон, Англія, 1967.

— — — —

Альманах Українського Народного Союзу на Ювілейний 1968 р. „Свобода", Джерзі Сити, 1968. Ілюстрований. Стор. 256.

Olha Woycenko — The Ukrainians in Canada. Canada Ethnica. Vol. IV. Ottawa - Winnipeg, 1967. Illustrated, 288 p.

— — — —

Paul Yuzyk — Ukrainian Canadians: Their Place and Role in Canadian Life. Toronto, 1967.

— — — —

J. B. Rudnyc'kyj — An Etymological Dictionary of the Ukrainian Language. Part 7. Ukrainian Free Academy of Sciences — UVAN, Inc. Winnipeg, 1968.

— — — —

John Kolasky — Education In Soviet Ukraine. A Study In Discrimination and Russification. Published by Peter Martin Associates, Toronto, 1968.

— — — —

Митр. Іларіон — Слово про Ігорів Похід. Літературна монографія. Видання друге, доповнене. Товариство „Волинь", Вінніпеґ, 1967.

— — — —

Т. Білецька — Квітка щастя, казки і оповідання. Видання Об'єднання Працівників Дитячої Літератури. Ілюстроване. Торонто - Ню Йорк, 1967.

— — — —

Лихо з розуму — (Портрети двадцяти „злочинців"). Збірник матеріялів. Уклав Вячеслав Чорновіл. Перша українська друкарня у Франції. Париж, 1967.

— — — —

Календар Альманах „Нового Шляху" на 1968 рік. Друком і накладом „Нового Шляху". Вінніпеґ, 1968.

— — — —

Сумківець — квартальник Союзу Української Молоді Канади. Січень, 1968, ч. 1, рік II. Торонто. Редагує Колегія.

— — — —

Життя і Школа — Орган українського вчительства і батьків у вільному світі. Стейт Каледж, ЗСА, Па. ч. 1-2, січень-лютий, 1968. Редак. Колегія.

— — — —

Учительське Слово — Медотичний журнал українських педагогів у вільному світі — ч. 1-2, січень-лютий, 1968. Стейт Каледж, Па. ЗСА.

— — — —

Ми і наші діти — Бюлетень Об'єднання Працівників Дитячої Літератури. Ч. 5. Торонто - Ню Йорк, 1967.

— — — —

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

РІК IX | БЕРЕЗЕНЬ, 1968 | Ч. 3

Канівські яри та гори

Фрагмент

...Зупиніться біля могили, що височить гранітним чолом над голубою рікою і синьокрилими просторами, та ще раз прочитайте карбовані на бронзі слова, і ви дізнаєтесь, як він мислив... як мислить нині...

У кожного свої уподобання, які можуть і не збігатися з нахилами багатьох інших. Люблю виходити на Тарасову гору рано-вранці, коли вона безлюдна й урочисту тишу порушують самі крилаті співуни та ще багатострунне гудіння джмелів і бджіл у квітах.

А ще ліпше вечорами, коли людські хвилі вже схлинуть по крутих і пологих боках гори, — у безлюдній тиші ясніше думається; думки ширяться у виші простору, який обмежений хіба що зорями.

А втім тут дуже гарно й до появи зірок; це „видовище" нелегко описати, бо воно зливається з незвичайним, вельми складним душевним відчуттям; воно схоже на той потік дум, почувань, переживань і настроїв, який нескінченно пливе слідом за симфонічною музикою. Тільки всі музичні ораторії тут відбуваються у вечірніх кольорах.

На пломеніючому тлі сонцезаходу чорно-синім силуетом проступає монумент Тараса; вирізблюється на золоті кожна листата чи хвойна гілочка; втративши звичну зелень, вона стає темно-фіялковою, а потім зовсім чорною, немов би намальована тушшю...

Спершу я перекладав кольори на слова і записував, потім збагнув: цього океану обійти не можна.

Тільки синьо-чорний силует Тараса ніколи не мінявся на цій багато-цвітній повені.

Інколи на палаючому небосхилі виписувалися й постаті людей. Хто з'являвся сюди при сонцезаході, лишався вже й до зірок, полонений красою вечора.

Одного вечора з синіх сутінок виринули чотири постаті — два чоловіки, жінка й хлопчик. Стримано й зтиха вони перекунулися словами (з вимови я зрозумів, що це галичани); люди мовчазно зійшли східцями до могильної плити. На вишневій, уже згасаючій заграві вимальовалось три схилені голови; фігура маленького ніби розчинялася в сутінках. Раптом... аж серце стрепенулося від несподіванки, — з того місця, де вгадувався хлопчина, у притихлу темінь виплив чистий, чарівної краси дитячий голос.

Як умру, то поховайте
Мене на могилі...

До цього кришталевого струмка приєдналося похвильоване сопрано жінки, потім два низьких чоловічих голоси — один глухий і хрипкуватий, другий надтріснутий. Але й уривчастий од глибокого зворушення жіночий голос, — напевно, матінки хлопця, — і не зовсім мелодійні, трудні од незвички співати чоловічі вів за собою дитячий голос — промінь; світлий і прозорий, він до глибини висвітлював душу. Голови людей поволі зводилися; спів їхній, в цілому... душевною розмовою линув до бронзового Тараса і, мабуть, далі — до тих посівів золотих, що сходили на чорному полі зірчастими росточками.

Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте
І вражою злою кров'ю
Волю окропіте...

І. Волошин.

Ф. Малицький

**
*

Минули вже і соті роковини,
Як він замучений навіки згас,
Та в кожній хаті в Україні
Живе великий син її Тарас.

Життя його, як подвиг, не загине,
Не замете доріг до нього час.
Гарячий спів про волю гнівно лине,
Немов на сполох б'є, й хвилює нас.

Сьогодні він долає перепони
І лине до знедолених братів
Через моря, пустелі і кордони,
Як зброю їм несе визвольний гнів.

ПРИГОТУВАННЯ ДО ВІДЗНАЧЕННЯ 50-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ УГПЦ В КАНАДІ

ГОЛОВНІ ЮВІЛЕЙНІ СВЯТКУВАННЯ ВІДБУДУТЬСЯ В САСКАТУНІ

Консисторія Української Православної Церкви в Канаді, що в повному складі відбула в Вінніпеґу в днях 8 і 9 грудня 1967 року свої чергові наради, одобрила місце і дату головних святкувань для відзначення 50-річчя місійної діяльности Церкви серед українців Канади. Ці святкування відбудуться 5, 6 і 7 липня (пятниця, субота і неділя) 1968 року в місті Саскатуні, де 50 років тому почався великий рух церковно-релігійного й національного відродження, що в скорому часі охопив широкі маси українського громадянства.

Майже одночасно з нарадами Консисторії, свої окремі наради відбув у Вінніпеґу головний Діловий Комітет, що його очолює Іван Д. Стратійчук з Ріджайни, Саскачеван. На цих нарадах були представники трьох єпархій: із західньої д-р Степан Яремчук з Едмонтону і о. М. Крищук з Веґревил, Алберта; із середньої д-р Дмитро Ціпивник з Саскатуну; із східньої Я. Балан з Торонта. З Вінніпеґу участь взяли: проф. д-р Петро Кондра, д-р Ізидор Глинка, Теодора Гаврисишин, адв. Іван Карасевич (старший), Олександер Назаревич і Мирослав Карпяк. Після цих нарад п. Стратійчук подав членам Консисторії доволі обширний звіт про дотеперішню працю Ділового Комітету та дальші його пляни.

Світова Виховно-Освітня Сесія

В рамках Світового Конґресу Вільних Українців, який відбувся в Ню Йорку в м. листопаді 1967 року в просторих залях школи св. Юрія, через два дні — 11 і 12 листопада відбувались сесії у справах українського шкільництва і молодечих організацій. Була це одна з найважливіших частин Конґресу, взірцево зорганізована й культурно проведена через повних два дні.

В програму сесій СВОС входили наради, доповіді і дискусії та ухвали представників наукових установ: професори, учителі державних і рідних шкіл, дошкілля, виховники молоді. Розв'язувались там найскладніші виховні питання праці серед молоді, як перспектива майбутности українського життя у вільному світі. Тут подаємо (з малим скороченням) звідомлення з нарад СВОС з бюлетину „Рідна Школа":

* * *

Наради СВОС

11-12 листопада 1967 р. стали вже історичними датами в історії українського виховання. У 50-річчя Української Національної Революції відбувся в тих днях у Ню Йорку світовий український педагогічний конґрес — Світова Виховно-Освітня Сесія. Участь у сесії взяли українські педагоги з усіх майже закутин вільного світу: Аргентини, Австрії, Австралії, Бельгії, ЗСА, Венесуелі, Канади, Німеччини, Франції. Усіх учасників сесії було понад 250 осіб, не враховуючи участи відпоручників ннаших чільних краєвих централь, як також представників наших Церков, з головою Головної Шкільної Ради УПЦ в ЗСА Кпреосв. Владикою Єп. Олександром, та головою Підготовного Комітету Світового Конґресу Вільних Українців Впр. о. Монс. д-р Кушніром на чолі.

Світову Вих. Осв. Сесію, що відбулася в школі св. Юра при 6-ій вул, відкрив голова Шкільної Ради УККА проф. д-р Е. Жарський вступним словом...

Після прочитання правильника праці і проголошення голов підкомісій секретарем УВС, п-і К. Паліїв, почалися перші наради пленуму під проводом голови УВС проф. З. Зеленого (Канада). Він же ж накреслив напрямні для „Виховного ідеалу", дискусію над яким перенесено до підкомісій шкільництва. Цікавою була дискусійна лава з участю мистця П. Андрусева (Філаделфія), проф. д-р М. Антоновича (Монтреаль), д-р Б. Стебельського (Торонто), мґр. С. Ціпивник (Саскатун) проф. д-р Я. В. Янева (Сарсель, Франція), під керівництвом проф. д-р К. Біди (Оттава), на тему „Наука та виховання".

Праця підкомісій та резолюції

Крім відбутих трьох пленум — уся праця переходила по підкомісіях: релігійного виховання, шкільних справ, правописної практики, світового об'єднання українських педагогів, опікунів рідних шкіл, дитячої літератури, шкільних підручників та допоміжної літератури.

СВОС на вступі своїх праць ствердила що:

1) Основою суцільного збереження української національної субстанції на Батьківщині й

в діяспорі є ТВОРЧЕ продовжування, плекання й збагачування вартостей нашої культури, релігійно-національних традицій, духових надбань, які необхідно передати молодим поколінням.

2) Здійснювання унапрямлених виховних процесів основаних на вартостях духової спадщини української культури, на її творчому рості, як завдання з повнотою історичної відповідальності перед поневоленою Вітчизною, де немає можливостей такої дії, належить чинникам культурно-освітних секторів організованого українського життя вільного світу.

3) Необхідною конечністю для успіхів виховної дії є потреба координації, яку повинна визначити **українська виховна система.**

Світова Виховно-Освітня Сесія схвалила такі резолюції:

Релігійне виховання

СВОС визначує релігійне виховання найсуттєвішим чинником Української Виховної Системи. За релігійне виховання і його конечну координацію відповідають дім, Церква, школа і громадські організації.

Релігійне виховання повинно відбуватися згідно з сучасними тенденціями Церкви (екуменізм) в рямцях даного віровизнання. В релігійному вихованню слід перестерігати чистоту українського обряду, згідно з напрямними верховного проводу Церков.

Релігійне виховання вимагає випрацювання програм, підручників, посібників в українській мові для молоді і для виховників. Навчання релігії (молитва, катехизм, обряд) відбувати в українській мові.

Релігійне виховання за таким пляном причиниться до сприятливої атмосфери для поповнювання рядів духового стану, що є сьогодні життєвою потребою української Церкви і спільноти.

Українське шкільництво

1. У вихованні молодого покоління важливу ролю сповняють школи українознавства, які мають давати знання і формувати нові покоління на національній культурі.

2. Основою національної культури в школах українознавства є українська мова. Її знання відкриває дітям і молоді минуле народу, дає почуття єдности з культурою предків і допомагає знайти відношення до інших середовищ. Знання і пошана рідної мови має вплив на духовий розвиток дитини.

3. Передумовою успіхів шкіл українознавства є: продумана система, уніфікована програма, сучасна методика праці, належно виготовлені підручники та посібники пристосовані до сучасних обставин, кваліфіковані кадри учителів. Повищі ствердження відносяться до цілої мережі шкільництва: дошкілля, рідні школи, курси українознавства, парафіяльні школи. групи дітей, що не знають української мови.

4. СВОС вважає, що успішність навчання українознавства в не-українськомовних клясах залежить у великій мірі від повновартості українського середовища школи (розговірної мови, обстановки і т. п.) і від позитивного наставлення хати до українознавчої освіти.

5. СВОС рішає покликати окрему комісію для виготовлення нових програм навчання і виховання.

6. На внесення представників Шкільних Рад Брітанії, ЗСА і Німеччини СВОС схвалює покликати Координаційний Центр Шкільних Рад, завданням якого було б координування організаційної, методичної і виховної одности українського шкільництва в діяспорі.

7. Рішено запросити до співпраці в Координаційному Центрі Шкільних Рад незаступлені на СВОС Шкільні Ради.

8. СВОС вважає, що допоміжнім активом для проблем українознавчих шкіл, для популяризації української книжки, журналів, преси, домашніх і шкільних бібліотек та українських відділів в публічних бібліотеках повинні бути: батьки, душпастирі, громадські і молоджіні організації.

9. СВОС визнає важливість праці Об'єднання Працівників Дитячої Літератури і закликає українську спільноту до моральної і матеріяльної підержки у їхніх завданнях.

10. СВОС визнає організування інститутів, інтернатів як важливих виховних середовищ. СВОС закликає поцікавитись відкритим у 1967 р. українським інтернатом у Мюнхені.

Навчання української мови в державних школах

1. СВОС стверджує, що кредитована українська мова в державних школах країн поселення дає престиж і пошану мові, є стимулом дальших студій українознавства на славістичних факультетах.

2. СВОС звертається до громадсько-наукових установ, щоб своїми заходами довели до введення української мови в державних школах канадських провінцій і Стейтів Америки де є відповідне число української молоді.

3. СВОС вважає, що так школи українознавства як і парафіяльні, повинні давати своїм випускникам диплом, який може бути потрібний і оцінений як документ для вищих шкіл та університетів.

Правописна практика

1. Визнати корисною і потрібною дотеперішню діяльність Комісії для впорядкування правописної практики.

2. Закликати Наукове Товариство ім. Шевченка, Українську Вільну Академію Наук і Український Вільний Університет виготовити спільно в найкоротшому часі підручник одного українського правопису, який зобов'язуватиме всіх українців у вільному світі. Рекомендувати також названим установам почати працю над спільним виготовленням нормативних словників української мови, насамперед правописного словника.

3. Доручити Організаційній Комісії для впорядкування правописної практики видати

друком підручник українського правопису та інші згадані видання.

4. Вітати дотеперішні заходи Українського Термінологічного Центру, упорядкувати українську техніку і наукову термінологію та видати практичні словники з різних галузів знання.

Опікуни українознавчих шкіл

1. Справа виховання української молоді в діяспорі вимагає не тільки устійненої ВИХОВНОЇ СИСТЕМИ, але також забезпечення її здійснювання.

2. Переведення в життя виховної системи є можливе тільки при належній популяризації рідношкільної ідеї серед широких кругів громадянства і відповідному матеріяльному забезпеченні рідного шкільництва.

3. Для зреалізування цієї цілі потрібний рідношкільний фонд, спертий на масовому членстві в Т-ві „РІДНА ШКОЛА".

4. Спираючись на досвіді Централі Опікунів Тов. „Рідна Школа" в ЗСА, доцільно організувати Т-ва „Рідна Школа" у всіх країнах поселення з компетенціями педагогічного і адміністративного порядку.

Об'єднання українських педагогів

1. За реалізацію шкільних навчально-виховних планів українознавчих предметів головну відповідальність несе український учитель.

2. Праця вчителя над навчанням і вихованням нашої молоді вимагає: а) чітко окресленого виховного ідеалу, б) устійнених навчальних програм і достосованих до них підручників і посібників, в) фахові допомоги для реалізації цих програм і підвищення педагогічних кваліфікацій.

3. На допомогу учителеві в його праці повинні постати місцеві і крайові організації педагогів, обов'язком яких є: а) об'єднати українських учителів і дати їм змогу обмінюватися фахово-педагогічним досвідом; б) організувати місцеві і крайові педагогічні конференції, зокрема методичні наради; в) проводити літні семінарі для підвищення кваліфікації учителів, організувати педагогічні курси для поповнення учительських кадрів новими фаховими силами; г) працювати у фахових комісіях при виготовленні шкільних програм, метод, шкільних підручників і педагогічної літератури; ґ) редагувати і видавати фаховий журнал для педагогів діяспори.

4. СВОС відмічає дотеперішню працю місцевих та крайових українських педагогів та закликає всіх педагогів до творення педагогічних станових організацій місцевого і крайового засягів.

5. СВОС схвалює ініціятиву підкомісії ОПУ покликати окремий комітет — (президію і діловий секретаріят) для підготови світового об'єднання українських педагогів у вільному світі. До президії ініціятивного комітету СОУП входять голови крайових об'єднань УП Великобританії, ЗСА і Канади.

Українські молодечі організації

СВОС схвалює резолюцію предложену Українськими Молодечими Організаціями МУНО, Пласту, СУМ, УКЮ-схід, Українських Католиків ЗСА і УСЦАК, а саме:

1. УКРАЇНСЬКІ МОЛ. ОРГ. У ВІЛЬНОМУ СВІТІ зібрані на СВОС висловлюють свій духовий зв'язок із молоддю в Україні у її боротьбі за індивідуальну і національну свободу і висказують протест проти гноблення українського народу.

2. Молодечі організації узгіднюють виховний ідеал українця в діяспорі, як слідує: „УКРАЇНЕЦЬ у ДІЯСПОРІ — ЦЕ ПОВНОЦІННИЙ ГРОМАДЯНИН СВОЄЇ КРАЇНИ, ПОВ'ЯЗАНИЙ із УКРАЇНСЬКИМ НАРОДОМ ВУЗЛАМИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КУЛЬТУРИ, З ХРИСТИЯНСЬКО-ЕТИЧНИМИ ВАРТОСТЯМИ І ТВОРЧОЮ ДІЄЮ ДЛЯ УКРАЇНИ".

3. Координація у всіх аспектах поміж молодечими організаціями, поміж ними і виховною дією церковно громадських чинників дає запевнення успішної розв'язки виховного питання молоді в діяспорі, запевнення здійснення прийнятого виховного ідеалу українця у вільному світі.

Дискусійна лава

1. Члени Дискусійної Лави СВОС схвалюють працю Комісії для виготовлення проєкту Української Виховної Системи і вважають, що її мусять активно піддержати всі чинники українського життя від родинної клітини починаючи.

2. Члени „дискусійної лави" підкреслюють велику потребу нових програм і нових підручників для українознавства, які мусять бути пристосовані своїм змістом і своєю формою до нових обставин життя.

3. Члени „дискусійної лави" на СВОС уважають, що українські науковці у вільному світі повинні співпрацювати з Координаційною Радою Виховання й Освіти, — тимчасовим органом відповідальним за реалізацію Української Виховної Системи.

Останній вечірній пленум СВОС передискутував проєкт Української Виховної Системи (друкованої в попередньому числі „Рідна Школа") прийняло й уповні схвалило її та покликало до життя Тимчасову Координаційну Виховно-Освітню Раду, до якої входять центральні краєві організації з Організаційним Секретаріятом на чолі в склад якого входять, др. Е. Жарський (ЗСА), проф. З. Зелений (Канада), проф. Леник (Німеччина), др. Марченко (Англія), проф. Паліїв (Канада).

Пізно вечором закінчено цей історичного значення Український Педагогічний Конґрес.

На невянучй вінок мого дорогого, незабутнього мужа, бл. п. Степана Стрижовця, який упокоївся в Бозі 4-го листопада 1967 року, складаю в його світлу пам'ять на прес. фонд журнала „Промінь" 10 дол.

Марія Стрижовець.
Порт Кредіт, Онт.

Наталія Кібець

По країні наших батьків

СЛОБОЖАНЩИНА — КРАЙ СТЕПІВ І ЛІСІВ...

Благословенна земля, до якої здавна тяглися переселенці з Придніпров'я шукаючи свободи...

Давно колись за тихими селами Полтавщини лежали вільні незаселені степи, ліси й долини, що розкинулись у верхів'ях Ворскли і Псла, над Донцем і Осколом. На обох берегах Дніпра в огні битви з татарами і польською шляхтою палахкотіла Україна. Люди рятуючись від наглої смерті кидали рідні домівки й тікали на північний схід. Там, на незаселених степах і в лісах, вони знаходили притулок. Переселятися з Придніпров'я на північний схід — означало йти на слободи. А згодом і весь цей край — від Сейму до річку Айдар стали називати Слобожанщиною. Землі Харківщини, частина східної Сумщини до р. Сейму, північна частина Донеччини до р. Бахмутки і північна частина Луганщини до р. Айдиру звуться Слобожанщиною, або Слобідською Україною.

На початку 17 ст. ця територія була малолюдною. З 30-х років 17 ст. її почали поступово заселяти українські селяни і козаки Лівобережної і Правобережної України, щоб позбутися гніту польської шляхти. 1638 року переселилася частина учасників селянсько-козацького повстання, очолюваного Я. Остряницею. 1652 р. — велика група селян і козаків Чернігівського полку на чолі з І. Дзиковським.

Використовуючи українських переселенців для охорони південних кордонів від нападів кримських та нагайських татар, царський уряд постачає їх зброєю, харчами і на пільгових умовах наділяє їх земельними наділами (угіддями), зберігає за переселенцями козацькі привілеї, самоврядування тощо. Українські переселенці заснували поселення слободи (звідси назва Слобідська Україна). У 50-х роках 17 ст. царський уряд з українських переселенців сформував козацькі слобідські полки — Острогозький (Рибинський), Охтирський, Сумський, Харківський. В 1685 році створений Ізюмський полк. Адміністративними, судовими, військовими і фінансовими справами в полках керували полковники, в сотнях — сотники. В другій половині 17 ст. козацьку старшину обирали з заможного козацтва на козацьких радах.

У 18 ст. у зв'язку з поступовим обмеженням козацького самоврядування, царський уряд призначив старшину з верхівки козацтва.

Проводячи централізаторську політику зміцнення політичної влади царизму на Україні, Катерина II маніфестом 28 липня 1765 р. ліквідувала козацькі полки Слобідської України і реорганізувала їх в регулярні гусарські полки. Слобідських козаків було позбавлено козацьких привілеїв, перетворено на військових обивателів, а територія Слобідської України ввійшла до складу Слобідсько-Української губернії.

Це трохи історії цієї частини України, а тепер мандруємо далі. Над мальовничими берегами Сули в'ється прадавня дорога до Ромнів. Час заснування цього міста невідомий, але Лаврентіївським літописом згадується вперше під 1096 роком, як одно з місць фортець. В минулому місто славилося своїми Ільїнськими ярмарками (на св. Іллї) сюди з'їжджалися російські, німецькі, голляндські та англійські купці і укладали між собою торговельні угоди. Пізніше ярмарок перенісся до Полтави. Поруч з Ромнами розташоване Монастирище, тут колись археологи відкопали стародавнє слов'янське поселення, цінні знахідки якого зберігаються в ленінградському Ермітажі (начеб-то в українських музеях воно не могло б зберегтися — прим. Н.К.).

Поблизу Ромен, ще в 30-х роках біля гори Золотухи науковці геологи відкрили нафту. Згодом її відкрили і на Полтавщині.

Недалеко від Ромен, в селі Болотинці народилася відома українська артистка Ганна Петрівна Затиркевич-Карпинська. Наприкінці 19 і початку 20 ст.ст. вона грала в складі кращих українських колективів разом із П.К. Саксаганським, М. Заньковецькою. Затиркевич-Карпинська померла в 1921 році і похована в Ромнах на міському цвинтарі. В Ромнах народився відомий фізик академік А. Ф. Йоффе. Тепер Ромни — значне промислове місто. Тут працює завод паперорізальних машин, шкіряно-взуттєвий комбінат, текстільно-галантерейна фабрика, ефіроолійний, овочевоконсервний і пивоварні заводи. На околиці міста розташований державний племінний розплідник гусей роменської породи.

З Ромен дорога веде на Конотоп. В документах про місто Конотоп згадується у 1647 році. У Білоцерковському Університеті Богдана Хмельницького Конотоп зазначається як сотен-

не місто Ніжинського полку. В 1645 році це була добре укріплена фортеця. На початку 20 ст. завдяки прокладеній залізниці Конотоп-Москва-Київ-Вороніж місто швидко почало розвиватися. Були побудовані майстерні по ремонту паротягів і вагонів, тепер на місці майстерень стоїть Вагоно-ремонтний завод. Збудовано електромеханічний завод, що виробляє електроапаратуру і устаткування для механізації і автоматизації вуглевидобування на шахтах.

Загальною увагою мешканців міста користується краєвознавчий музей, в місті є кінотеатр, парк, стадіон.

За 15 кл. від Конотопу село Шевченкове бувша Гирівка. Тут у 1859 році гостював в родині Лазаревських Тарас Шевченко. Будинок Лазаревських не зберігся, але залишився старий сад в глибині якого стояв колись будинок.

На березі річки Есмень розташоване старовинне місто Глухів. Резиденція українських гетьманів у 1708 році. Відшуміли давно кровопролитні бої і тільки пам'ятники архітектури нагадують нам про далеке минуле цього міста: Триумфальна арка, споруджена в середині 18 ст., церква св. Миколая — пам'ятник архітекний у тому ж столітті Троїцький собор. В глухівському педагогічному інституті вчились письменники: Степан Васильченко і Сергієв — Ценський. Протягом тривалого часу жили славнозвісні — український письменник і режисер Олександер Довженко і композитор Юрій Шапорін. Сучасний Глухів — центр коноплярства.

З Глухова прямуємо на древній Путивль, на валах якого плакала колись Ярославна. Це стародавнє місто оспіване ще в „Слові о полку Ігоревим". Звідси на весні 1185 року князь Ігор вирушив на чолі своєї дружини обороняти землю руську від навали половців.

Значне зацікавлення, як архітектурний пам'ятник викликають собор і церква в Путивлі; в їх будові яскраво відбита техніка мурування властива 17-18 століттю.

Залишивши стороною р. Сулу, прямуємо до берегів р. Псла де розкинулось місто Суми. Засноване воно в другій половині 17 ст., селянами і переселенцями козаками з правобережної України. Тоді та місцевість мала назву Дикого поля, настільки вона була спустошена грабіжницькими набігами татар. Тепер це все перероане і засіяне, лише під Лебедином є так звана Михайлівська цілина — острівець. На сотні гектарів розкинулись споконвіку не орані землі степового заповідника. Білогрива тирса шумить під теплим вітром, навіваючи спогади про сиву давнину. Таким колись лежав незайманий степ на сотні верст аж до самої Харківщини.

З пам'ятників архітектури в центрі міста Суми привертає увагу збудований в минулому столітті Преображенський собор, що відзначається міцністю будови, красою і легкістю форм. Позолота куполів дзвіниці і головної будови зберіглася й досі, що свідчить про високу майстерність будівників тих часів. В середині собору — різьблені колони з уральського малахіту і розпис стін та склепіння роботи великого маляра К. Маковського. В Сумах є гарний державний художній музей, в якому зібрана багата колекція творів українських, російських і зарубіжних художників, скульпторів і графіків. Зберігаються оригінали творів І. Ю. Репіна — „Портрет гетьмана", І. Айвазовського — „Яхта" і „Шторм", А. Васнецова — „Осіннє листя", ряд полотен К. Маковського, вироби з порцеляни, художня вишивка і інше. Суми — красиве, зелене місто. Вулиці нагадують собою чудові алеї, лише назва їх пригноблює вас своєю московщиною — вул. Жовтнева, Кірова, Леніна, Джержинського. Міські сквери терасами спускаються до мальовничого парку над річкою Псьол. Околиці м. Суми чудові для відпочинку. У вихідні дні виїжджають Сумівці туди на відпочинок фізичний і духовий, бо старі назви місць як Мамаївщина, Баранівка, Баси переносять їх в давно-минуле...

З міста Суми їдемо на Лебедин. Над Лебединим озером встає вечірній туман. Тихо... Лише зрідка кигикає чайка, черкнувши крилом рожеву гладінь води, що горить у вечірніх променях згасаючого сонця. Давно не ячать на озері лебеді, відлетіли десь в інші незалюднені місця. А колись, розповідають, їх тут було видимо-невидимо. Рано на весні білі зграї опускалися з висиного неба на широке дзеркальне плесо...

Давно це було...

Ще тоді, коли лежала ця земля незайманою, шовковою тирсою вкрита...

І так неподалік річки Псла серед лісів виникло тоді невелике городище і звалося воно Лебедином. Місто Лебедин розташоване на річці Вільшанці (басейн Дніпра). Засноване 1652 р. переселенцями з Правобережної України, з 1658 р. — сотенне містечко Сумського полку, що звалося „Лебяжий город". Це той Лебедин, мої милі друзі, про який Тарас Шевченко згадує в своїй поемі „Гайдамаки" —

Одержала срібну медалю

Між видатними горожанами Канади, які відзначені в минулім 1967 році за ріжні заслуги, й які одержали медалі сторіччя Канади. Знаходиться ім'я Галини Мельник з Монтреалу.

Галина Мельник уроженка Канади виростала й виховувалась у висококультурній священичій родині в Монтреалі. Звідти винесла вона найкращі прикмети характеру, а набута освіта, широкий світогляд та живі зацікавлення відкрили перед нею двері у сфери соціяльно-громадського життя серед своїх і чужих.

Минулий рік дав нагоду багатьом нашим читачкам пізнати особисто пані Галину Мельник під час свого побуту на Експо '67. Вона була головою Комітету Українського Тижня, який записався в історії українців Канади як один з гідних уваги подій. Дякуючи українцям в Канаді і Америці, пані Галина висловилась:

„У нелегких обставинах, повних перешкод і проблем, ідея Українського Тижня на Експо здійснилась. Увесь час потрібно було відпо-

Галина Мельник

відного підходу і трактування справи, невтомної праці і тактовности між чужинцями і своїми".

В програмі, надісланій пані Галі Мельник від уряду Канади, зазначено:

„On the occasion of the one hundred anniversary of the Confederation of Canada, the Centennial Medal is conferred on Mrs. Helen Melnyk in recognition of valuable service to the nation uly 1, 1967."

Пані Галина Мельник заангажована тепер в комітеті Українського Вечора для Об'єднаних Націй, де українці Монтреалу приготовляють українську вечерю, виставу і концерт. Пані Галина має дати доповідь. Крім того пані Галина виконує працю при українських організаціях, є референткою Молодших СУМК Союзу Українок Канади, співає в хорі, належить до відділу Доньки України, та й родинні обовязки — чоловік і дві, гарно в українськім дусі виховані, доні.

З нагоди одержання цього відзначення складаємо пані Галі наші ґратуляції.

Н. К.

. . . Оксану вхопив чуть живу
Ярема з льоху та й полинув
У Лебедин. . ."

В період громадянської війни в Лебединському повіті не раз відбувалися збройні сутички української армії під проводом Отамана Українських Військ, Симона Петлюри з партизанськими загонами московських загарбників (1918—1920 рр.). В Лебедині збереглися архітектурні пам'ятки 17-18 ст. — торгові будинки з колонами, гостинний двір, дерев'яна церква. В районі вирощують пшеницю, кукурудзу, цукор, буряки, картоплю. Розвинуте молочно-м'ясне племінне тварництво і свинарство.

Відклекотіли, відсурміли свої пісні лебеді. Мрійно спить озеро. Зате ліворуч у старому рукаві Псла, кахкає, ячить, ґелґоче інше невгамоване птаство. . .

З раннього ранку до пізнього смеркання не стихає стотисячне качине царство. Береги аж мерехтять від помаху білих крил. Здалеку здається, ніби хмари впали на старі береги Псла і клубочаться в зеленій долині. . .

По сусідству з прадавнім Лебединим озером розташувалась міжколгоспна птахоферма водоплавної птиці.

Замість журного клекіту лебедів, качиний гамір — Лебединський пташиний базар. . .

Використані матеріяли: Д. І. Багалій — Історія Слобідської України, т. X, 1918, А. Г. Слюсарський — „Слобідська Україна", т. X, 1954. УРЕ, т. т. 7 - 12 - 15.

КУК проголосив дату Конґресу

Черговий Всеканадійський Конґрес Українців Канади відбудеться знов у Вінніпезі. Дата Конґресу 12, 13 і 14-го жовтня 1968 року. Місце для засідань і пленарних сесій — Марлборо готель.

Ці рішення в справі Конґресу запали на засіданні президії КУК, що відбулось 2-го лютого 1968 року. Президія КУК тим самим звертається до всіх складових організацій не визначувати на цей день ніяких імпрез, нарад чи з'їздів так, щоб Конґрес КУК можна було відбути при повній участи всіх делеґатів терену Канади.

КОЛЯДА

Котре це вже Різдво ми зустрічали на чужині?

Аж не віриться — з 1924 року! ! ! А всі діти — на чужині народжені. Навіть не бачили Батьківщини. . .

Котрий це вже рік — святкування Різдва Христового за старими нашими, з діда-прадіда традиціями, з колядою — яскравіше нагадує якого то ми роду-племені. Ніби вертає нас в лоно прадідів, щоб не відірватись від нього. Лишитись тим чим прийшов на світ Божий.

І аж лише останні роки раптом чуєш звідкілясь думки- сумніви, що почали з'являтись між нами на чужині сущих: „ніби не всеодно, як святкувати". „Чи то конче треба притримуватись старих традицій нашого народу?" І якось не віриться — невже ж таки дійсно можуть з'являтися у когось такі сумніви? Які дурниці! І що ж тоді — все набуте нашим народом тисячоліттями — повідкидати, перекреслити? Та це ж неможливо! Бо як можна перекреслити історію народа, знищити його надбання духові, його традиції. Він же ж ніс це все, як свої святощі з далеких часів, боронив, доніс аж до нас. . .

Яке дивне, яке фатальне непорозуміння в цих думках-сумнівах. Може комусь вони видаються і маловажними — але які ж вони несуть згубні наслідки, що накопичуються вже навколо людства зав'язаним гордієвим вузлом гадом, з якого людство ніяк не виборсається на рівний шлях. Чому ми мусимо раптом прислухатися до фальшивих нашептів і приймати їх, як ніби визнану „нову істину", забуваючи при тому, що ту „істину" поширює поборник Христа?! А все прадідівське, — відкидати, як „застарілий" непотріб. . .

Яке жорстоке запаморочення і мозгів, і душі, і серця.

Невже ж наш нарід після стількох зусиль в обороні нашої віри, наших традицій, нашого існування заслуговує на те, щоб його нащадки ставали спиною до нього і до його великих духових надбань?! Аж такий відсталий і безвартісний наш нарід?!

А він — наш нарід —і в таких жахливих умовах поневолення не стоїть на місці. Не котиться в долину. І не йде в залишені за спиною роки. Він росте. Він іде вперед, завзято обстоюючі свої права. Він творить, шукає удосконалень, хоч окупант пристосовує всі заходи, щоб знищити взагалі цілком все українське. І оте нове, що створить, що знайде доцільним і потрібним звести в наше життя МІЙ НАРІД — НАШ НАРІД ми всі сприймемо. І ми будемо тим горді.

Хамелеони — потрібні лише злим духам для їхньої омани-цілі на здобуття цілого світу, на здобуття недосяжних для них вершин, створення духовістю народів і де нема хамелеонів.

Дике бажання перекрутити Істину, знищити її цілком — то все від лукавого з вогких проваль, обсотаних тьмою, куди не сягає Світло.

Як і щороку, наш церковний хор — їздив з Колядою і цей рік. Наш отець каже: „Їдете славити Христа". І воно дійсно так є, бо як би ми їздили з іншим наставленням наша коляда не була б така гарна, не приносила б стільки задоволення. Інша справа, що умови життя на чужині вимагають від коляди придбання фондів на ріжні цілі, в даному випадкові церковного фонду. Але ми — хористи над тим не думаємо і їдемо „славити Христа".

В день нашого Різдва, як і завше все було біле від снігу. І хоч він не дзвенів від тріскучого морозу, як вдома, але ілюзію робив. І в той час, як ми їздили — у вечірніх, січневих сутінках мерехтіли біленькі іскорки. Так люблю коляду. Ми всі її любимо і тому, мабуть, так радісно-дзвінко, так надхнено-урочисто вона лунає в хатах наших парафіян. А вони, що ще не стратили духовий зв'язок із Батьківщиною — радо і щиро закликають і приймають нас. Сердечно гостять і не радо відпускають з хати, коли ми занадто поспішаємо їхати далі. Часто і міхоношу згадують — не того із „зеленими" папірцями, а того справжнього, якому б у торбу вкинути пиріжечки, яблучка, помаранчі, цукерки. А в одній хаті як по коляді посадили нас за стіл погостити, то на столі, не дивлячись на те, що перший день Різдва і до печі ж ніхто ані не заглядає — з'явились теплі запашні пиріжки. Ніби людина і не голодна в Америці, але така увага зворушує і смакували вони разом зі всім тим, що поставлено було на стіл.

Отак ми гарно „походили" два дні з колядою до наших парафіян. Мали нагоду, хоч пару годин, всі разом провести радісно і безжурно. А такі спільні хвилини тепер як рідко бувають і як за якими сумно. Дорогою наслухались анекдотів, насміялись, наспівались від душі — не там, на співанках, хоч і вони мають свій „чар", не на концерті, чи академії, хоч і там пісня — її виконання дає радість. Але зараз ось, з ко-

лядою — зовсім інше і цілком особливе, не з чим не зрівняне. Ні. Не зовсім так. Бо її можна порівняти, воно просто, мабуть, те саме, як пісня рідного війська, що вступає в Київ після остаточної перемоги над ворогом.

А тут — Коляда, мабуть, ще і тому така особлива, що вона єднає нас в ці дні Різдвяного Свята — з нашими рідними, де б їх доля не закинула, з нашим народом на Рідній Землі. З тими, що по в'язницях, на засланнях терплять роками муки, безправно засуджені, як раз ось за оте НАШЕ, притаманне лише нашому народові. За отой зміст нашої нації, що пройшов і дійшов до нас з далеких віків, виплеканий нашим народом, не дивлячись на постійні і величезні зусилля безоглядного окупанта знищити все українське.

А ми — ось тут, на волі сущі, в добробуті перебуваючі — бездумно відкидаємо, перекреслюємо духові надбання-скарби нашого народу на помах гидкого ворожого пальця! Яку невмолимо тяжку пробу посилаєш Ти, Господи, на наш нарід!

На самий кінець — ми заїхали в хатину нашого тенора. А до них, зовсім недавно приїхала з України — Бабуся. Маленький син-онука, не дивлячись на пізній час тихенько сидів з нами за столом і уважно слухав наш спів — Бабусі, бо все хотіли ще і ще слухати колядок і щедрівок. І ми співали, переплітаючі їх спогадами давніми і зовсім ось недавніми-вчорашніми, що їх про Україну оповідали нам Бабуся. А Бабуся ще вся ніби огорнута Україною. Як було гарно.

Невже це все „непотрібний консерватизм"?

Які вбогі, як жорстоко окрадені ті, що згубили іскру Божу, ті, що втратили стежку до душі свого народу.

Н. М.

„МАДОННА В КУХНІ"

Минулого року появилася на книжковому ринку в Англії книжечка для молоді під наголовком „Де кічен Мадонна", авторки п. Р. Ґодден. (Rumer Godden). Книжечка тим цікава, що об'єктом, біля якої розвивається вся основа повісти є українська жінка, яка працювала, як господиня в однім англійськім домі. Ця українська жінка, виідеалізована авторкою, представлена в дуже гарному світлі. Своєю старанністю, почуттям обов'язку, чистотою, щирістю, з добрим серцем приєднала собі всю англійську родину, а вже найбільше їх двоє дітей, Ґреґори і Джанет, які дуже скоро прив'язалися до неї і трактували як члена своєї родини. Вони навіть сприйняли від неї кілька українських слів. Коли Ґреґори роздобув десь маленького котика і приніс до хати, вона теж ним втішалася і називала „Моя киця". Також знали вони слово борщ і ґуляш, який можливо вона їм готовила.

Діти відчули, що їхня нова господиня трудилася не тільки за гроші, але внесла в їх родину свою теплоту і серце. З її присутністю в англійській родині, вона зробила кухню осередком родинного співжиття. Бо від її появи, все життя родини концентрувалося в кухні. Вона була центром уваги, всьому давала лад, тримала порядок і чистоту, а діти були свідомі, що коли прийдуть зі школи, то для них вже все приготовлене. Тож діти не менше зацікавилися з Мартою, бо таке було її ім'я, але з цікавістю прислухалися, коли Марта згадувала про свій рідний край, який залишила і за яким весь час боліла й тужила. А одного разу пожалілася дітям, що хотіла б роздобути десь ікону Матері Божої і лямпадку і поставити в кухні на „ґуд плейс".

Діти не зразу зрозуміли, що то є ікона, і що воно означає. Але допитливий Ґреґори звернувся з цим до батька, який сказав йому, що може побачити ікону хіба у музеї.

Тож Ґреґори не відкладав справи, взяв з собою сестричку Джанет і пішов у музей шукати за іконою. Директор музею не тільки показав йому ікони, але навіть дав адресу, де він може такі ікони купити. Ґреґори пішов з сестричкою на вказану адресу, знайшов ту крамницю і з сестричкою увійшли до середини. Купці побачивши таких „кустомерів", почали жартувати й сміятися. Але діловитий Ґреґори насварив їх і сказав, що він не прийшов до їх крамниці, щоб вони строїли собі з ним жарти. Він зажадав, щоб прикликали йому самого власника. Скоро зустрів їх сам властитель крамниці і запитав їх чемно, чого вони собі бажають. Ґреґори знову заговорив про ікони і просив, щоб їх показати, які вони мають. Властитель повів їх до великої шкляної шафи, одну з них вийняв і дав до рук оглянути. Тепер Ґреґори питається про ціну і тут зараз наступило велике розчарування.

Купець сказав, що ікона коштує чотириста шілінґів, а Ґреґори разом з ощадностями сестрички мав всього 35 шілінґів, отже хоч-не-хоч мусів зрезиґнувати з купна.

Та це не означало, що Ґреґори зрезиґнував з Мадонни, якою він конче хотів обдарувати Марту і поставити ту ікону в кухні на „ґуд плейс".

Вертаючись з крамниці, вони зайшли до польської церкви, бо там теж мала бути ікона. Ґреґори знав, що Україна мала бути десь біля Польщі. І саме в цьому костелі вони побачили ікону Матери Божої, під якою був напис „Матка Боска Ченстоховска. Він мабуть не знав історії того образу, який присвоїли собі поляки, роздобувши його в Україні. Але він зрозумів, що вона зовсім подібна до тих ікон, які бачив в музеї й у купця образами. Отже Ґреґори рішив тут краще придивитися, як ця ікона виглядає і чи він не міг би щось таке зробити власноручно. Як це він буде робити, розказав докладно своїй сестричці Джанет, а тимчасом купили для Марти лямпадку.

Після цієї мандрівки за іконою, вся енергія Ґреґори зосередилася знайти рисунок такої ікони. Це йому вдалося, бо пригадав собі, що подібну ікону бачив в часописі. Він її знайшов і вирізав ножицями, і приклеїв до картону відповідної величини. Опісля у знайомої купчихи жіночими матеріялами дістав відповідні куски різнокольорової матерії, дістав теж позлітку і взявся до роботи. Маючи мистецький природний хист, Ґреґори доконав свого діла і викінчив дуже майстерно іконку для улюбленої господині. Дарунок від діток прийняла Марта з сльозами на очах. Вона постановила іконку на „ґуд плейс", засвітила лямпадку і в той спосіб віддала довг свому релігійному почуванні й традиції.

Авторка бачила цю іконку і це навело її написати на ту тему „шорт сторі". Тільки це вже не було коротке оповідання, а вийшла гарна повість під назвою „Ди кічен Мадонна".

Цю повість варто прочитати нашій молоді, щоб не соромилася своєї національности і зрозуміла, що навіть звичайна, але чесна і трудолюбива жінка може принести нашому народові позитивні вартости, які популяризують ім'я українки у світі.

М. Погідний

Королівська Комісія в справі Становища Жінки на укінченні своєї праці

На домагання жіночих організацій та поодиноких видатних жінок Канади, федеральний уряд Канади в Оттаві покликав був рік тому в лютому (1967) Королівську Комісію для розгляду справ Становища Жінки в Канаді (The Royal Commission on the Status of Women in Canada).

Від ряду літ в Канаді, серед провідних кіл жінок виринали невдоволення з приводу браку рівнорядного трактування жінок з чоловіками. Ця деґрадація проявлялась в ріжних формах життя — в соціяльнім, політичнім, економічнім і навіть в науковім світі. Одним з голосних питань, яке постійно підоймалось на конвенціях, конґресах, або нарадах жіночих організацій було: чому жінки одержують нижчу платню від чоловіків на такій самій позиції, виконуючи цю саму працю в урядовій, чи професійній службі і т. п.

Королівська Комісія складалась з шости осіб, яку очолювала широко відома в Канаді журналістка Анна Френсис з Оттави.

До праці в Комісії були запрошені ріжні організації та поодинокі особи. Виглядає, що Комісія інтенсивно працювала цілий рік і дата висилки бріфів мала закінчитись з днем 29 лютого 1968 р., але була продовжена до кінця березня. Тепер мала б початись праця Комісії над звітом.

Анна Френсис (пані Дж. Бирд) журналістка з Оттави, яка очолює Королівську Комісію для Статусу Жінки в Канаді.
(К. С. Фото Телеграм)

Перед жінками Канади постають можливости ширшого поля діяльности, послужити своїй країні як рівнорядні горожани — жінки і чоловіки на однакових правах і привілеях.

Наталя Базюк

МОЛОДШИЙ ВІДДІЛ СУМК

Доповідь виголошена на з'їзді Союзу У.К. в Торонті

Початок організації молоді, так званої, Молодші відділи СУМК дав Союз Українок Канади. Це молодь у віці між 12-15 роками життя, отже це вік нашого дорослу, який потребує пильної уваги, відповідної програми й опіки. В цім віці наші діти залишають пороги рідних початкових шкіл; вступати в члени дорослої молоді їм ще завчасу. Тож між закінченням української початкової школи а старшим СУМ-К-ом лишалась прогалина двох-трьох років, в яких молодь могла б губитись серед чужого середовища. А це ж той вік дорослу, коли у них починає формуватись і закріплюватись певний світогляд.

І так як кожне суспільство, що бажає вихо-ти свою молодь на здорових засадах християнської моралі, етики, а зокрема на засадах своєї національної приналежности, Союз Українок Канади, який об'єднує у своїх рядах свідомих українських матерів, вважав своїм обов'язком зайнятись організацією молодших відділів СУМК. І ось цю працю з молоддю треба в сучасну пору уважати однією з найважливіших ділянок.

Ми, як членки організації Союзу Українок Канади повинні взяти на себе більше як досі. В нас мусить подвоїтись почуття відповідальности за виховання нашої молоді, а також подвоїти наші зусилля і працю.

Формування релігійного й національного світогляду серед нашої підростаючої молоді є головною і основною потребою не тільки нашої церкви, але й наших світських організацій.

Ми свідомі того, що добре вихована молодь буде запорукою нашого майбутнього. Вона стоятиме при свому народові, житиме його інтересами, його церквою. Добре вихована молодь буде здоровою та корисною спільнотою Канади, та напевно внесе багато доброго в її дальшу розбудову, а цим самим принесе також честь і славу українському імени.

Та щоб здійснити ці всі наші найкращі задуми, нам не досить тільки на з'їздах та зібраннях виголошувати патріотичні п р о м ови про виховання. В нас мусять бути конкретні пляни, відповідна програма і стисла кооперація між виховниками і батьками, а головно є потреба поширити організаційну працю на місцях. Тут ми дозволимо собі поставити таке питання:

Чому при кожному нашому відділі немає молодшого відділу СУМК? На це питання ми почуємо ось такі відповіді: Немає в нас дітей у віці, з яких можна б зорганізувати молодший СУМК. Немає кому з ними працювати, інші знов: В нас є діти, з яких можна б зорганізувати молодший відділ СУМК, але ці діти не знають української мови і тому не мають охоти належати до своєї організації.

Чи відповіді на ці проблеми можуть у нас знаходити оправдання? Ні, і ще раз ні.! Від нас і лише від нас залежить, чи ми готові ставати до виховної праці і поборювати всі ті перешкоди. Чи може без найменшого опору піддаємось умовинам, не відчуваючи і не передбачуючи наслідків нашої байдужости? Чи ми готуємось сказати, що в нас вже не горить той святий вогонь завзяття зберігати наше життя в майбутніх поколіннях? На дорогах нашої громадської праці ми десь загубили те найцінніше — наше українське серце. Адже наше українство йде впарі з канадійським горожанством і не тільки що не перечить йому, а навпаки є цінним і додатним в мозаїці Канади.

І тому нашим святим обов'язком є за всяку ціну цей вогонь любові до свого рідного підсилити, віднайти себе в нашій організаційній праці — в громаді, в домі, в рідній школі.

Праця з молоддю мусить у нас знайти належну оцінку всього членства. Не треба боятись дати заохоти тим, що таку працю виконують, що опікуються рідношкіллям, що приготовляють з дітьми концертові виступи, що провадять з молоддю зборами, бо праця з молоддю вимагає багато жертвенности, посвяти, знання та часу.

Бо завівся у нас по товариствах немилий звичай: засуджувати всіх тих, що не приходять до праці в кухні, що не миють посуди, що не доносять до столів і т. п. Наче б то була одинока і найбільша ціль нашої організованости. Таке наставлення серед членок жін.т-ва дуже часто стає причиною, що ніхто не хоче приймати обов'язків праці з молоддю, бо вона не популярна і не визнана. Ті особи, які мають всі дані, щоб давати провід в організаційній роботі з молоддю тратять охоту саме тому, що їх праця не знаходить належного зрозуміння і не береться в рахунок виконаного обов'язку.

Наше членство є різне, з різними здібнос-

тями: одні працюють на відтінку господарським і тим підсилюють наші фінансові ресурси, інші знов працюють на відтинку мистецькому, організаційному, шкільному, виховному. Одно і друге є важливе в нашій організації; одним і другим працівницям належить однакове признання і факт є, що в нас мусить наступити правильний розподіл праці в т-ві.

Ми всі членки Союзу Українок Канади, без уваги на те, чи є у нас доростаючі діти, чи вже вийшли з-під опіки батьків, мусимо постійно присвячувати багато часу на те, щоб сильніше розбудувати сильну сумківську організацію. Бож від нас, членок залежить, якою буде наша організація в майбутньому. Організацію СУМК можна порівняти до того розсадника, бо в ній виховуються наші майбутні члени і провідниці. Нашим святим обов'язком є виховати молодь із здоровим кристальним характером, наповнити їх серце чеснотами і засадами християнської моралі, вказати їм правильний шлях, який поведе їх до світлої майбутности. А це все може їм дати власне середовище, їх власне молодеча організація, яка побудована на цих засадах.

Вернімось до тих питань і відповідей, що їх подавали осередки чому в них немає зорганізованого молодшого СУМК-у. Отже одною з тих відповідей є що: „Немає кому з молоддю працювати". Цю проблему не так то вже важко й осунути. Треба самим працювати. Ми певні, що в кожній місцевості знайдуться охочі, тільки про це треба подбати. Треба також знайти спосіб, як зібрати цю молодь, як її зацікавити. В нас є референтура, є програма, є кому порадити і дати вказівки.

Друге оправдання: „Діти не говорять по українськи і тому не хочуть належати". В такім разі найперша потреба є зорганізувати українську школу, увести в домах звичай розмовляти по українському. Ніколи як досі маємо багато можливостей вивчати українську мову. Родини з молодших подруж повинні записуватись на позаочні курси української мови, які знаходяться в трьох західних провінціях — Альберті, Саскачевані і Манітобі. Коли родичі будуть вивчати українську літературну мову, то й діти нею зацікавляться. Ми мусимо вийти з того зачарованого кола нашого життя, мусимо перестати шукати оправдань на те чому наші діти не говорять по українськи, бо тим ми не тільки самі себе засуджуємо, але й історія ніколи не простить нам того.

Поза тим, майже в кожнім більшім осередку в західніх провінціях маємо українські кляси в державних школах. Щоб такі школи поповнювались українськими учнями, їх мусить підготовити до того дім, рідна школа і своя молодеча організація.

Багато з нас мали нагоду читати промову проф. Симпсона до українських студентів у Саскатуні. Він радить вивчати українську мову нарівні з англійською, бо тільки тоді для молодих людей будуть відкриті двері і всі можливості до науки. Така думка високопоставлених людей науки ми повинні сприймати і до тих думок застосувати свою працю. Наші діти повинні бути двомовними і через те мати доступ до ширших наукових джерел.

Не буде успіху у громадськім вихованні наших дітей і тоді, коли вони будуть тільки на сходинах, чи в школі чути українську мову та нею говорити, а дома панівною мовою буде англійська, бо це калічить душу дитини і баламутить її.

Приходиться стрічатися з такими закидами, що, мовляв бракує відповідної програми для молодших відділів СУМК. Це також не оправдане, бо в централі Союзу Українок Канади можна набути багато матеріялів для ведення організаційної праці з молоддю по відділах. Правда, що є виняткові умовини, де все таки виховниця може примінити її до обставин. А поза тим всім є референтка молодших СУМК, до якої завжди можна вдатись за порадою та вказівками.

Ми переочуємо також деякі важливі справи в нашій виховній системі. Одною з них є однострій для сумківської молоді. Сумківці повинні мати такий однострій, одягати його на збори, на імпрези. Це створює в них почуття єдности до своєї організації. Про однострій повинні подбати, то є справити своїм дітям, родичі.

Друге — сумківці повинні мати свій прапор на відкритті сходин. Дотепер сумківці користуються загальним канадійським прапором, а було б конечним, щоб вони поруч цього мали свій власний сумківський прапор. Це виробляє в них почуття самопошани і гордости за приналежність до своєї організації.

Ще одна дуже важлива справа — ми повинні завжди бути з нашою молоддю, піддержувати її морально і фінансово, цікавитись її працею. Дуже важливо, щоб ми завжди приходили на імпрези, що їх улаштовує молодь. Наша відсутність на їх імпрезах болюче разить молодь. Треба знайти час, треба не раз відмо-

ПРИ ПРАЦІ ДЛЯ ЖУРНАЛА

Роблин, Ман. — Відділ ім. Доньки України, Анна Горбай переслала на передплати $32.00, на нев'янучий вінок членки $10.00

Мензі, Ман. — Відділ ім. Л. Українки, В. Друль на прес фонд від відділу $5.00, передплати $36.00.

Ст. Кетеринс, Онт. — Відділ ім. Л. Українки, панна Надя Андрусів переслала $24.00 на передплати (одна нова).

Норт Бетлфорд, Саск. — Відділ ім. О. Пчілки, реф. добр. Галя Зузак на передплати $24.00.

Ванкувер, Б. К. — Відділ ім. Л. Українки, реф. Д. Мастюх $55.00. На прес фонд і передплати (2 нові), 7-го лютого $45.00.

Монтреал, Кве. — Відділ ім. Доньки України, реф. М. Нема на прес. фонд і передплати (одна нова) $30.00.

Саскатун, Саск. — Відділ ім. О. Кобилянської, реф. Марія Гарбуз, $12.00 на передплати (1 нова); Марія Мадюк на передплати $12.00.

Принс Алберт, Саск. — Відділ ім. Княгині Ольги, реф. А. Кіндрачук на передплати $16.00.

Едмонтон, Алта. — Відділ при Катедрі Св. Івана, С. Пауш на передплати й прес. фонд $38.00.

Торонто, Онт. — П. Дверничук переслала на прес. фонд і передплати $21.00.

Вегревил, Алта. — Відділ ім. Княгині Ольги, реф. О. Мельничук на відновлені передплати $36.00.

Ту Гилс, Алта. — Відділ ім. Л. Українки, секр. П. Фуштей на прес. фонд від відділу $25.00

Гамільтон, Онт — Відділ ім. Л. Українки, реф. Марія Пелепяк $35.00, на прес. фонд і передплати (одна нова). Зі збірки на прийнятті п-ва А. і П. Каліщуків, А. Кіт переслала $5.00.

Ендевор, Саск. — Відділ ім. О. Кобилянської, секр. Ґ. Вівчарук на відновлення передплат $12.00.

Смокі Лейк, Алта. — Відділ ім. О. Кобилянської, реф. С. Палилик переслала $24.00 на передплати.

Торолд Савт, Онт. — А. Бурбан переслала $20.00 на передплату.

Айтуна, Саск. — Павлина Обух, на передплату $16.00.

Гефорд, Саск. — Відділ ім. О. Басарабової, реф. добр. П. Мельник на передплати (одна нова) $20.00, прес. фонд від А. Торченюк $10.00.

Ватсон, Саск. — Відділ ім. Л. Українки, М. Кінащук $20.00 на передплати (1 нова).

Транскона, Ман. — Відділ ім. Л. Українки, реф. М. Нижник доручила $24.00 на передплати, $10.00 прес. фонд відділу, $12.00 від членок: Е. Базило, М. Шепит, А. Керніцька, А. Гудима, М. Костин, І. Осадець, Е. Данисюк, А. Перек, І. Цебровська, В. Марадин, М. Савчук, М. Нижник.

Дніпер, Саск. — Відділ ім. О. Кобилянської (Мазепа) реф. О. Маковська на відновлення передплати $36.00.

Ричард, Саск. — Відділ ім. Л. Українки, реф. Г. Плюта, на передплати $21.00.

Стирджис, Саск. — Відділ ім. Л. Українки, панна С. Іванів, передплати й прес. фонд $10.00.

Айтуна, Саск. — Відділ ім. Кн. Ольги, реф. Марія Березюк на прес. фонд і передплати (2 нові) $22.00.

Ватсон, Саск. — реф. А. Романюк на відновлені передплати $20.00.

Едмонтон, Алта. — Відділ при Катедрі Св. Івана, реф. К. Міськів переслала на відновлені передплати й прес. фонд $159.00.

Вернон, Б. К. — Відділ ім. Княгині Ольги, реф. В. Несміла переслала на передплати (одна нова) $36.00.

Етелберт, Ман. А. Григорчук на передплати $12.00 — прес. фонд $25.00

З похорону бл. п. Єлени Пригар, Гамільтон, о. В. Федак переслав 20.00

З похорону бл. п. Михайла Волковського 17.00

Відділ ім. О. Кобилянської — Вінніпеґ, Л. Ковалюк доручила 10.00

Добр. Михайлина Стефюк — Толстой, Ман. 10.00

Відділ ім. О. Басарабової — Ґлеслин, Саск. А. Буй переслала 5.50

Пані К. Яремчук — Детройт, Миш. 5.50

Пані Олена Шевчук — Вишарт, Саск. 5.00

Пані М. Топоровська — Пайн Ривер, Ман. 5.00

Панство Половичі — Ватсон, Саск. 5.00

Пані М. Козар — Етелберт, Ман. 5.00

Відділ ім. О. Басарабової — Ґлеслин, Саск. — переслала А. Козунь 5.00

Відділ ім. О. Басарабової — Торзбі, Алта. — Н. Світлик переслала 5.00

Пані Д. Масцюх — Ванкувер, Б. К. 5.00

Відділ ім. О. Кобилянської — Витков, Саск. $5.00 — доплата до проекту Саскачеванської пров. екзекутиви на „Промінь".

По $2.00 — М. Чехова — Форт Вілліям, М. Гребенюк — Саскатун, А. Копач — Едмонтон, І. Р. Лакуста — Ст. Кетеринс, Онт., О. Кульчицька — Вотердавн, Онт., І. Сторожук — Флин Флон, Ман., К. Вікарчук, А. Кіпибіда — Монтреал, добр. М. Керніцька, Е. Веньгров — Вінніпеґ, Д. Максимич — Лашін, Кве., П. Дверничук — Торонто, С. Степанюк — Лондон, Онт., Домка Щербій — Содбурі, Онт., О. Нечай — Монтреал.

По $1.50 — Д-р Л. Бризгун — Торонто.

По $1.00 — І. Фіщук, С. Доскоч, П. Радчук — Гамільтон, Онт. ,А. Гриньків — Емересбирґ, Онт., М. Лахман, Д. Міцак, П. Стефанюк, А. Ревун, Н. Кос, П. Маліцька, Н. Шемелюк — Едмонтон, К. Когут — Давнсвю, Онт., А. Шувера — Ґримзбі, Ґ. Матієшин — Овкборн, Ман., П. Гарасимчук, М. Костюк — Ванкувер, І. Химюк, А. Полікша, М. Трач, М. Боянівська — Вінніпеґ, А. Гарасим — Форт Вілліям, О. В. Ґаук — Ґренд Прирі, Алта., Т. Стельмах — Детройт, Миш., Р. Борса — Саскатун, пані Морсон — Брендон, Ман.

вити собі власної приємности, а радше послужити нашим дітям. Діти відчувають оскільки батьки цікавляться ними, допомагають їм в обов'язках, получених з організаційним життям.

На закінчення хочу сказати, що помимо деяких недостач ми радіємо дотеперішніми досягненнями молоді. Наша молодь, помимо того, що тут народжена і що зростає серед різних впливів все таки зберегла себе при українській православній церкві, навчаться у недільних школах, зорганізувана у сумківських відділах. Це все дає нам надію, що наше церковне й культурно-громадське життя буде належно розвиватися. Пильна увага, подвоєна праця, посвята, молоді більше уваги і часу принесе належне жниво.

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

ВСТАЛА ВЕСНА

Встала весна, чорну землю
Сонну розбудила,
Уквітчала її рястом,
Барвінком укрила.

І на полі жайворонок,
Соловейко в гаї
Землю, убрану весною,
Вранці зустрічають...

Тарас Шевченко.

Юрій Ярмиш

ЧОГО СИНИЧКА ПОВЕСЕЛІШАЛА

Рано-вранці синичка визирнула з свого гніздечка у дуплі високого ясеня. Подивилася на снігові кучугури, на заячі сліди біля старого пенька. І раптом... дзвінко заспівала.

Заспівала й здивувалася:

— Чого мені весело? Адже дерева ще чорні, зовсім голі, навіть торішнього жовтого листячка нема!

Пташка випурхнула з дупла й полетіла до знайомої горобини, де, вона знала, ще є ягоди. Вночі вітер позбивав їх з гілок, і тепер вони червоними жаринками горіли на снігу.

Синичка смачно поснідала ягодами й знову заспівала...

А потім пригадала, що радіти ще нема чого, і розвела крильцями:

— Чому ж мені весело? Вітер цілу ніч віяв, ягоди позбивав, кучугури під деревами насипав.

Синичка злетіла на високу берізку, погойдалася на тоненьких гілочках. І... знову заспівала!

— Чого, чого мені так весело сьогодні? — дивувалася пташка. — Треба спитати в кого-небудь!

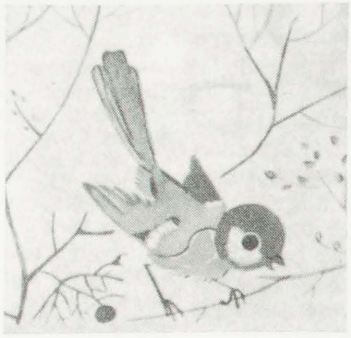

І вона полетіла на лісову галявину, де птахи завжди збиралися порадитися, поговорити про лісові новини.

Сьогодні там був справжній пташиний базар. Усі дзвінко щебетали, свистіли, тьохкали й кружляли над чорною смужкою посеред білого снігу.

Синичка глянула на смужку й теж зраділа:

— Тепер я знаю, знаю, чого мені весело! Сьогодні Сонечко піднялося вище, і народилася чорна таловинка. Я навіть чую, як дзвенить під снігом маленький струмок. Незабаром весна, всюди буде гарно й весело!

І тоді Синичка полинула високо в небо й заспівала найкращу пісеньку, яку тільки знала:

— Цинь-цинь-цинь-цинь!

КОЗА І ОЛЕНКА

З давньої, як світ, казки йде Коза-Дереза. Бородою трясе, ратичками тупоче...

За нею дівчинка Оленка в червоній спідничці, в сорочці, вишиванці. Босі ноженята хлюп-хлюп у гарячім поросі. В руці — вербовий прутик, щоб козу завертати.

Довкола велике поле. По той бік дороги — пшениця, а по цей — соняшники і довгий ряд високих тополь.

— Добрий день, дядьку! — дівчинка усміхається. Так сходить сонечко травневого ранку.

— Будь здорова! Ти із казки?

— Ні, з левади. Козу пасла. На полудень жену. В неї козенятка дома.

Коза побачила, що Оленка затрималася в розмові, — стала, причікує, скубе травицю.

— А ти до школи вже ходиш? — питаю Оленку.

— Ні, я аж на той рік піду. Мала ще — козу пасу... Бувайте здорові!

І полопотіла спідничкою, як метелик крильцятами.

З села виїхала зелена вантажна машина. Оленка взяла козу за ріг і звела на узбіччя. Їх заслонила хмара куряви.

А в мене в уяві мережиться давня казка:

— Я Коза-Дереза, бігла через місточок, ухопила кленовий листочок, бігла через гребельку, ухопила води крапельку...

В широких полях та тінистих левадах завше мандрують казки.

Андрій М'ястківський.

РОМАНІВ БУКВАР

Хоч Роман ще не школяр,
У Романа є буквар.
Там багато всього є:
Он теличка воду п'є,
Сонце сяє ізгори,
Йдуть у поле трактори.
Все Роман те хоче знати,
Тому вчиться він читати.

Володимир Кучерук.

PROMIN

Vol. IX, 3 ENGLISH SECTION March 1968

HISTORICAL UKRAINIAN WOMEN'S COSTUMES MODELLED AT EXPO '67 IN MONTREAL

By Halyna Melnyk

Under the auspices of the Women's Committee in Montreal, Ukrainian women's costumes were exhibited during Ukrainian Week at Expo '67, which showed the evolution of women's apparel in various periods of history and embracing the different levels of society. In the next issue of Promin, Ukrainian national folk costumes will be illustrate.

— — —

As man progresses he leaves behind vestiges of his evolution in various forms. Different civilizations develop, conditioned by geography and climate. One of the manifestations of a culture is clothing. Clothes serve man not only as a bodily protection but also as an expression of his aesthetic tastes. Above all, feminine attire stands out by its refined style, and the more sophisticated the culture, the more elegant are the garments. The growth of trade and technology enables greater variation of design, better and richer textiles, splendid ornaments, and embroidery.

Ukraine, whose geographic situation in south-eastern Europe exposed it to the invasions of nomads, was at the same time the meeting place of western and eastern civilizations. In Ukraine, archaelogical remains are found from the second millenium B.C., but cloth is found only in the paleolithic age of the so-called Trypillian culture. However, these remnants were insufficient to allow for a reconstruction of the dress. The historical costumes which you will see here were recreated according to the findings of known Ukrainian scholars, the historian M. Hrushevsky, archaelogist J. Pasternak, professor Rigelman, artists, and critics such as Kateryna Antonovych.

(See photograph on page 17, from left to right).

I. SARMATIAN

Сармацький одяг з 3-го століття

The Sarmatians lived in the 4th or 3rd century B.C., believed in life after death and buried the dead in their finest costumes. We therefore have a sufficiently good idea of their attire. The basic feminine garment was a long, white, girded chemise. The seams were joined with a brocade ribbon, and the sleeves and hems, covered with beads and gold discs. The head covering was a long scarf, with decorated edges, falling loosely over the shoulders. Other ornamentation included a headband of silk ribbon, a necklace of blue Egyptian jasper, and soft shoes decorated with beads and gold discs. Although the face was not covered, the dress bears noticeable south-eastern influence.

II. ANCIENT RUS

Староруський одяг з 38-го сторіччя

Constant raids and migrations of Asiatic nomads across the steppes of Ukraine destroyed much of the cultural acquisition of earlier inhabitants, and the clothing of this period is more primitive than that of the Sarmatian period. The 6th century costume was made of linen and decorated with embroidery or patterns produced by black printing. The basic garment was a simple chemise with gussets on the sides to give more freedom of movement. The parts of the dress were joined by hem-stitches and embroidery. From the leather waistbelt hung a leather pouch for various articles such as flints, knives, and combs. Leggings and moccasins covered the feet. The entire costume was further decorated with small gold and bronze trinkets, shells and glass beads. The hair was braided with gold rings, and large earrings, as well as bracelets, were worn.

III. THE ATTIRE OF PRINCESS OLHA

Одяг княгині Ольги з 11-го століття.

Our knowledge of the clothing of the Xth and XIth centuries comes from miniatures, frescos and ornate capital letters used by the chroniclers. The splendor of these costumes illustrates the wealth of the upper classes and reflects the grandeur and wide foreign relations of the Kievan state. Native materials were supplemented by textiles imported from the West and Asia. The craft of the goldsmith had reached its zenith.

The attire dating from the Xth and XIth century of Princess Olha consists of three main parts: a tunic, a dalmatic and a mantle. The tunic, a loose plain gown, distinguished itself by its long sleeves, which were pulled up and tied above the elbows, forming a puff which then descended into a narrower sleeve, with broad brocaded oversleeves at the wrists. The tunic as a basic undercloth was covered by the dalmatic. The dalmatic, showing strong Byzantine influence, was narrow, cut open at the sides, edged with a wide decorative border and had inserted bell sleeves. A broad sash, matching the border or the dalmatic, was worn at the waist with an embroidered handkerchief tucked into it. A wide woven gold collar worn about the neck and shoulders, was a sign of princely status. The mantle was a capelike outer garment worn over the dalmatic, made of rich brocade and buckled with a "fibula", a round clasp, on the right shoulder. The head was covered with a wimple, a veil wound around the head and neck and falling over the shoulders and back. On top of the wimple a red velvet cap was worn, decorated with pearls, as well as a plated enamel crown set with precious stones and pearls. White hose and decorated slippers adorned the feet and legs.

IV. THE BOYAR (NOBLE) WOMAN OF THE TWELFTH CENTURY

Бояриня

The garb of the Boyar woman differed from that of Princess Olha in that it consisted of only two garments, the tunic and dalmatic having been joined into one beautiful garment. This one garment had narrow sleeves and was made of rich fabric with gold thread patterned into the cloth. Its hem was covered with a gold mesh and not a border which was apparent in the foregoing costumes. A mantle of soft velvet was the outer garment. It had a narrow gold border and was bucked at the neck in the center and therefore was shorter in the front. A wimple was worn around the neck and head with an end falling over the right shoulder. On top of the wimple a cap and diadem were worn. Soft pointed slippers covered the feet. A cross is held in the hand as a symbol of the now deeply-rooted Christian faith.

V. YOUNG GIRL OF NOBLE FAMILY

Дворянка

The attire of the young girls of the Princely period differed little from that of their elders. As in the previous garments, there is the same tunic with oversleeves at the wrists. The dalmatic is long, adding distinction to the young wearer. The dress is cut high around the neck and basted with a broad border in the form of a collar. Adorning the front is a sash decorated with semi-precious stones, while the sleeves are enhanced with medallions. A long white scarf and soft slippers are worn.

VI. COSTUME OF GALICIAN-WOLHYNIAN PRINCESS (wife of Prince Roman Mstyslavych)

Одяг Галицько-Волинської княжни — дружини кн. Романа Мстиславича

This costume basically does not differ from those worn in Kiev, then the center of material and spiritual culture. It is interesting to note that Kievan ornaments have been found in the graves of women as far away as Pomerania. This attire consists of a richly decorated tunic-chemise with gold embroidered oversleeves fastened with three gold buttons. The short silk dalmatic, with its wide sleeves, shows the influence of later Byzantium. A distinctive feature of this costume was the hollow, gold and enamel earrings which contained pieces of cloth impregnated with perfume. A large gold mesh collar, the sign of princely status, was worn around the neck. The head is adorned with a snood of brocade ribbon, embroidered with gold thread and beads. The white hose and red leather shoes are characteristic of this period.

VII. THE COSSACK PERIOD OF UKRAINE: DRESS OF A HETMAN'S WIFE OF THE COSSACK PERIOD

Одяг з козацької доби — дружина гетьмана

One should note here the basic differences between the Ukrainian and Moscovite or Russian costumes of this period. The costumes of the Hetman-Cossack period reached the height of their splendor in the 17th century. Many local fabrics were used, but the more expensive ones were imported from France, Italy, Turkey and Persia. The attire of a Hetman's wife, as well as that of the wives of the higher officers, show a marked Western influence: a heavy silk skirt replaced the winding cloth and a blouse replaced the chemise. The white blouse, with wide, billowy sleeves, was intricately embroidered with white thread. The laced corset is short and tightly fits the bust. The coat is made of heavy, flower-pat-

terned fabric, with the wide suffs and the epauletts made of a different colour. In winter this coat had a rich fur lining. An amber necklace with pendants hangs about the neck. A veil, arranged to suit individual tastes and preferences, covers a cap. Short boots or half-shoes constituted the footwear.

IX. YOUNG NOBLEWOMAN OF THE 18th CENTURY

Одяг шляхтянки з 18-го століття

The noblewoman's everyday attire consisted of a chemise similar in style and cut to that of the village women, except that the noblewoman's was tailored of silk. It had sleeves adorned with intricate embroidery. The corset, bordered with silk of the same color, was clasped tightly at the waist and left open at the top. At the neck a necklace of two kinds of beads was worn and on the head a wide, ornamented band was wound around the hair. A skirt, made of taffeta, was covered by an apron. Embroidered white hose and high heeled shoes were also well liked. Dressing for special occasions, for church or for a visit, she would don a silk coat; the cuffs, epauletts and front being flower-patterned brocade. She would also adorn her head with a head band, with multi-coloured ribbons flowing down her back. She wore earrings and a chain necklace of gold and coral, both with pendants in the Baroque style.

X. THE TOWNSWOMAN'S DRESS

Одяг міщанки з першої половини 18-го століття

The townswoman's costume had two basic garments: a dress and a coat. The princess style dress of thin wool was decorated down the front and at the hem with a design patterned of gold cord. The outer coat of heavier gray wool, in style similar to the dress, was fastened at the waist with a large clasp. The collar and cuffs were of the same fabric as the dress. The fur cap had a silk crown and a large silk bow in the back. A coral and gold coin necklace and high laced shoes completed the commonly worn accessories.

At this point we would like to thank the 64th Branch of the Ukrainian Women's league of America, for lending us their costumes and thus enabling our audience to become more acquainted with the cultural heritage of Ukraine.

Весільний звичай в повіті Борщів, Галичина

Українські весілля славні своєю мальовничістю, багатством церемоній і точністю певних ритуалів так народного як й релігійного змісту. Схожість таких ритуалів, що були прийняті українським народом вказує на спільне джерело весільного звичаю. І хоч в різних околицях України існують відмінні весільні церемонії — можна сказати додатки, що з ходом часу стали питомі даній околиці — то вони нічим не зменшують важливости загально прийнятих ритуалів, хиба що роблять українські весільні обходини більше цікавими.

Як приклад виплеканого народом звичаю може послужити зразок сільського весілля повіту Борщів в Галичині, перебіг якого подала пані Анна Павлюк з Давфину під час побуту на вінчанню своєї внучки Юлії, дочки д-ра і пані Л. Кут у Ванкувері. В ньому знаходимо загально прийняті весільні ритуали так як сватання, вінкоплетини, благословлення родичами молодят до шлюбу, як також і церемонії, якість і число яких не все однакові, бо по більшій части вони є питомі для того села, де весілля відбувається.

Коли молодята думають вже побиратися то парубок (будучий молодий) йде в старости до дівчини (б . молодої). Не йде самий але просить поважного старшого чоловіка за старосту, взявши хліб, ідуть оба, староста говорить з родичами молодої за нього. Як все згідно, то родичі кажуть, — „Хліб святий приймаємо і вас просимо сідати". Молода перев'язує рамя старости, рушником, який наперед приготовила, а молодому до боку причіпає хустку. Всі сідають за стіл і на знак згоди запивають могорич.

День перед весіллям сходяться дружки і дівчата на вінкоплетини. Вінок плетуть з барвінку і мірту. Заки починають плести вінок одна з дівчат бере 3 галузки барвінку і просить матері благословити — мати відповідає: „Най Бог благословить". Дівчата співають: „Благослови Боже, благослови Боже і Причистая Мати для твого дитяти вінок зачинати". І так три рази. По скінченню плетення вінка дівчата роблять букети молодому, дружбам і старості, який під час цілого весілля відограє важну ролю. А як

Коровай і колачі. Посередині коровай удекорозаний голубами. Такий коровай і колачі випікають на весілля в деяких околицях в Західній Україні.

прийде молодий з дружбами і музикою, то дружба співає: „Весілля ся зачинає, весілля, весілля, з чого собі заквітчаєм за капелюх зілля". Дружки відспівують: „Не журіться парубочки, Ось де наше зілля, як ми ішли на весілля назбирали зілля". Родичі приймають всіх гостей вечерою, музика приграє через ціле весілля до співу, забави, їжі і всіх церемоній, окрім самого шлюбу.

В день шлюбу сходяться дружки і свахи та й убирають молоду. Молода сідає на подушку на ослоні, брат розплітає косу а свахи співають: „Ой стань матінко на стілець, візьми щіточку, гребінець, розчисати русу косу під вінець". Мати чеше, закладає вінок донці на голову, обіймаються, цілуються і звичайно плачуть. Дружки докінчують убирати молоду.

Як прийде молодий, староста і дружби — родичі молодої сідають на ослін, з колачам і сіллю. Молодята стають проти них, а староста говорить: „Стали діти перед вами як свічки перед образами і просять насамперед Матір Божу і вас, мамуню, і вас, татуню, абисьте їх благословили і до шлюбу виправили". Родичі відповідають: „Нехай Бог благословить". Староста говорить так три рази і молодята кланяються три рази. Перш молода кланяється мамі, цілує хліб і руку мами і батька, за нею молодий робить те саме а свахи співають: „Ой кланяйся, Марусенько, матунці низенко перший раз, бо не раз не два матінка годувала, заки твого поклоночка дочекала".

Гості виходять, на дворі стають в коло а молодята посередині. Родичі виходять, мати із свяченою водою, батько з хлібом, свахи співають три рази:

„Кропи нас матіночко свяченою водою,
Свяченою водою, доброю доленькою".

По цій церемонії музика грає весільний марш і всі йдуть походом до церкви. (Коли їдуть на друге село до шлюбу, то гриви коням прикрашують стяжками і квітами, а вози встелюють килимами). В церкві молодята стають коло дверий, (в бабинцю) священик підходить до них і питає чи вони мають добру не примушену волю одно до другого (так як колись робилося і в Канаді), коли так, то священик подає молодятам держати епатрахиль і в трьох ідуть до малого пристола, а хор співає. По шлюбі в дорозі додому музика грає а свахи приспівують: „Гоя мамуню, гоя — тепер я вже не твоя, але я того пана, якому присягала".

Прийшовши до хати, стають молодята коло порога а свахи співають:

„Ой у святочнім дусі вийди, мамо, в кожусі
Який кожух вовнястий такий твій зять
багатий".

Мати виходить в кожусі догори вовною а батько з вином і чаркою вітають молодят і про-

Весільний стіл з Буковини удекорований на час Вистави на Пасифік Нашьонал Ексебишон у Ванкувері 1967 р. Пані Аксенія Сироїд в ролі матері молодої в народнім одягу. Різьба д-ра М. Гуцуляка. Коровай і колачі роботи пані Марії Миско.

сять в хату. Староста заводить за стіл, родичі стають перед молодятами, підносять чарку і бажають всього найкращого в їхньому будучому житті. Свахи співають: „Ой стань, матінко, проти мене та й напийся до мене з повною повненькою, з доброю доленькою".

Випивши, родичі подають чарки молодятам а мати співає: „Чи то мені Бог дав, чи Божая Мати, такі любі гості в своїй хаті мати. Ой ви мої гості, де вас я подію, хіба я вас гості в городі посію. Посію вас гості вколо мої хати, буду я вас гості медом підливати". По весільнім прийняттю починається танець і молода пара танцює перша, найчастіше танець відбувається на дворі, танцюють всі аж, як то кажуть, копоти йдуть.

До посагу (дарування, перепій) староста заводить за стіл молодят, дружки, дружби і свахи, які співають під час церемонії. Родичі насамперед дарують, відтак родина і решта гостей. Як осібне весілля то по дарованню є ще церемонія викупу молодої. Брат молодої вимагає грошей за свою сестру, молодий торгується з братом, вкінці кидає гроші на стіл, а дружба скоренько кладе коровай на гроші на знак згоди. Молодий сідає знов коло молодої і весілля продовжується.

Коли молодий забирає молоду до себе, вона сідає на подушку на ослоні, який стоїть посередині хати. Сваха молодої знімає з неї вінок і стяжки та зав'язує голову хусткою, що молода дала молодому, як її сватав, а свахи приспівують:

„На городі пастернак а в квітнику птичка,
вчора була дівчинонька, нині молодичка".

Старша дружка кладе вінок собі на голову і танцює з дружбою і так всі дружки за чергою а свахи співають:

„Ой коби то Господь дав, аби дружба
[дружку взяв
А ми би ся дивили, що вони би робили".

По цьому бере молодий свою молоду і на руках несе до готового килимами застеленого воза, а свахи молодого співають:

„Ой, вибирайся кохання моє,
Ніц не поможе плакання твоє.
Штири коні стоять в возі,
Два козаки на острозі.
Ой, сідай, сідай кохана моя,
Та й повезу тя до свого двора.

Так при співі і музиці родичі, гості, дружки та дружби виправляють молодят на путь життя.

А. Р.

ЗА КНИЖКУ „ДОРОГАМИ СОРОКРІЧЧЯ"

З відділів кожного дня наспівають до централі листи з оплатою за книжки „Дорогами сорокріччя", які були розіслані відділам для поширення між членками. Деякі відділи замовляють додаткові примірники. Виказ числа книжок, закуплених членками кожного відділу будуть проголошені в наступних числах журнала.

МАНІТОБА

Транскона	Л. Українки	10
Вайта	О. Кобилянської	10
Сірко	Св. Ольги	7
Толстой	Св. Ольги	15

ОНТАРІО

Форт Френсис	Св. Анни	10
Форт Френсис	Лесі Українки	12
Брентфорд	Лесі Українки	12
Гамільтон	Лесі Українки	35
Лонг Бренч	Софії Русової	16
Лондон	Кн. Ольги	10
Ст. Кетеренс	Лесі Українки	12
Содбурі	Св. Кн. Ольги	10
Торонто	Св. Кн. Ольги	26
Ватерфорд	Лесі Українки	8
Лашін, Кве.	Кн. Ольги	18
Монтреал	Ганни Барвінок	15

САСКАЧЕВАН

Принс Алберт	Кн. Ольги	20
Йорктон	Олени Пчілки	50
Годсон Бей	О. Кобилянської	8
Гонеймун	Л. Українки	5
Теодор	О. Кобилянської	6

АЛБЕРТА

Васетна	О. Басарабової	10
Спеден	Н. Кобринської	6

Далі буде.

В треті роковини смерти мого дорогого мужа, бл. п. Михайла Ставового, який упокоївся 4 квітня 1965 року, складаю в його світлу пам'ять на невянучий вінок журнала „Промінь" $6.00.

Дружина Марія Ставова,
Портидж ля Прері, Ман.

— — — —

Відділ Союзу Українок Канади ім. О. Кобилянської зложив на невянучі вінки для своїх членок: бл. пам. Анни Катрусяк, яка упокоїлась 21 липня 1967 р. в Саскатуні на журнал „Промінь" $15.00 і бл. п. Д. Бецкаль $10.00.

За підписом за відділ
Д. Баєр і М. Дорош. Саскатун.

ВІДКРИТТЯ НОВОГО ПРИМІЩЕННЯ ФІЛІЇ МУЗЕЮ СОЮЗУ УКРАЇНОК В ТОРОНТІ

В багатьох українських домах в Канаді, наше ручне народне мистецтво стало оригінальною оздобою у прикрашуванні дому. Кожна українка з якоюсь особливою любовю ставиться до своєї вишивки, тканини, чи й керамічних декоративних виробів. Все це свідчить про естетичну своєрідну красу, яку впродовж віків плекала й удосконалювала українська жінка. Цю спадщину передали нам наші матері, бабуні й ми дбайливо продовжуємо цю традицію. Союз Українок Канади проробив, на полі ручного народного мистецтва широку працю, а особливо у своїм музеї зумів зберегти зразки чисто народніх взорів, стилевої ноші, тканини та інші цінні експонати. Одна з філій Музею Союзу Українок Канади знаходиться в Торонті, яка перенеслась до нового приміщення і з тої нагоди улаштовано відповідну імпрезу.

І так 17 вересня 1967 р. заходами музейного комітету і спільно з пров. екзекутивою Союзу Українок у Східній Канаді відбулось офіціяльне відкритяя нового приміщення філії Музею. Це відкриття відбулось в залі при Катедрі св. Володимира в Торонті. Великою атракцією цієї імпрези була виставка музейних експонатів, які з великим смаком були розміщені в залі. Головний стіл був убраний прикрашений букетами різнокольорових осінніх квітів. Так само ціла заля була святочно прибрана. Все це викликало вдоволення серед поважного числа гостей.

Програму врочисто відкрила голова провінц. екзекутиви Союзу Українок Східної Канади пані Анна Євчук, привітавши представниць інших товариств, гостей, а зокрема слово теплого привіту звернула в сторону гості-доповідачки пані Ганки Романчич-Ковальчук і голови Союзу Українок Канади пані Лесі Хорош-Ґреґорі.

Програмою далі керувала пані Анна Євчук. Перше слово виголосила пані Леся Хорош-Ґреґорі. Як голова організації Союзу Українок вона привітала учасників імпрези, навязавши своє слово до події дня — Музей Союзу та його довголітні надбання. Пригадала, що на ювілейнім зїзді минулого літа в Торонті рішено було створити фундацію Музею. Головний музей знаходиться в Саскатуні і приміщується вже довгі роки в Інституті Петра Могили, а його три філії під опікою провінціяльних екзекутив в Едмонтоні, Вінніпегу і Торонті під керівництвом Комітетів Мистецтва і Музею.

По цім слідувало привітальне слово голови громади п. Б. Оранського. Гостю доповідаку представила пані Доця Мандзюк. Пані Ганка Романчич-Ковальчук промовляла на тему „Початки Музею Союзу Українок Канади та його історія". У своїй обширній промові пані Ковальчук навела ті великі трудноші в початковій громадській праці, організування музею, перші експонати, багато речей зібрано між першими українськими поселенцями. Опісля говорила доповідачка про вагу і значення нашого музею. Філії зорганізовано тому, що Канада велика простором і що філії Музею служать потребам дальшої праці, особливо над вишивкою. Музейні комітети: головний і провінціяльні постійно поповнюють колекції новими вишивками. Подяку за доповідь пані Ковальчук зложила панна Віра Шевчук і на памятку вручила гості-доповідачці подарунок.

Після доповіді слідувала церемонія офіціяльного відкриття нового приміщення Музею. З великої залі учасники імпрези під проводом голови Комітету пані Іванни Вахни, членок і гостей перейшли до сусіднього нового будинку, в якім громада приділила місце на Музей. Наша шановна гостя-доповідачка пані Г. Ковальчук перетяла стяжку і кількома словами відкрила нове приміщення — обширну нову кімнату для музею. Після оглядин Музею всі учасники вернулись до великої залі, де продовжувалась програма.

Світлина музейних експонатів в новому приміщенні філії в Торонті.

Друга світлина експонатів, включно з ляльками в народній ноші у новому приміщенні філії в Торонті.

Під час відкриття і виставки, не забуваючи, що наші молоденькі сумківці-хлопці і дівчата також мають свої експонати — улаштували вони показ вишивок та мистецьких виробів, що їх виконували під час навчання ручного мистецтва на курсах українознавства на оселі Київ.

Відбувся показ деяких повітових строїв: пані М. Буряник представляла стрій з Буковини, панна Віра Шевчук **— стрій з Києва, панна** Клавдія Коропецька — гуцульський стрій, а молоденька панна Охітва — полтавський **стрій. Голова Комітету** пані І. Вахна прочитала телеграму (привіт) від пані Марії Мадюк з Саскатуну, секретарки головного Музею Союзу.

Товариства, які разом з привітом і пожертвою на музей подарували до нього такі експонати, як сорочки, вишивки, кераміку: відділ Доньки України — Монтреал, ім. Ольги — Лашін, Жіноча Ланка при Батьківському комітеті в Торонті, пані М. Гонта подарувала мініятюрний весільний коровай — гніздечко з пташками, якого сама виробила. І за всі ці речі музейний комітет і провін. екзекутива Союзу Українок складає найщирішу подяку.

Музейний комітет вложив багато праці у поширення та зросту нашої філії музею в Торонті. Пані, які постійно із посвятою працюють для зросту філії — Іванна Вахна — гол. Комітету, Марія Колодій, М. Буряник, Доця Мандзюк, Калина Сакалюк, П. Мощук, Марія Іванець — всю цю посвяту і труди оцінює провінціяльна екзекутива Союзу Українок Східньої Канади, як одного із своїх діяльних Комітетів.

На закінчення імпрези членки подали чай і перекуску. Обовязок почесого наливання чаю виконували пані: Леся Хорош-Ґрегорі — голова Союзу Українк, Таїсія Бевш — глова відділу Кн. Ольги в Торонті, Марія Іванець — голова відділу в Брентфорді; Стефанія Олійник — голова відділу Тризуб у Торонті, Доця Мандзюк, б. голова філії Музею в Торонті, пані Коман — голова відділу Софії Русової в Лонг Бренчу, Н. Гриняк — секретарка відділу С. Русової в Лонг Бренчу. Імпрезу закінчувало слово голови Музейного Комітету пані Іванни Вахни. По цім відбулось ще висвітлювання фільму — „Музейні ляльки". При апараті була панна Анна Фігус і п. Савчук.

Відкриття нового приміщення нашого Музею відбулось успішно завдяки добрій кооперації та посвяті членок музейного комітету екзекутиви та членок відділів.

Анна Євчук.

ВИ МОЖЕТЕ НАБУТИ

серію діяпозитивів (слайдс), з музейних ляльок в народніх строях. В цій серії знаходиться 11 штук різних знимок у кольорах. Бажаючих набути собі цей комплект просимо писати на адресу голови філії музейного комітету пані Іванни Вахни. Ціна комплету $6.00. Адреса:

Mrs. E. Waxna,
208 Strathallan Blvd,
Toronto 12, Ont.

— — — —

ВІК ЖІНКИ

Суддя запитав у жінки, яка була свідком:

— Ваш вік? Памятайте, що ви присягали говорити лише правду.

— 21 рік і кілька місяців — відповіла жінка.

— А скільки місяців?

Трохи зам'явшись, свідок соромливо промовила.

— Сто десять місяців, пане суддя!

— — — —

— Професоре — стривожено звертається молода асистентка до знаменитого хірурга, — для операції вже все готове, а хворого ще нема...

— Це нічого, — розсіяно відповів хірург. — Ми можемо почати й без нього.

ЗВІТ ПРОВ. З'ЇЗДУ СОЮЗУ УКРАЇНОК В САСКАЧЕВАНІ

Провінціяльний З'їзд складових організацій СУС, ТУС, СУК, СУМК та Інституту П. Могили відбувся 24, 25 і 26-го листопада 1967 р. в Саскатуні. Окрема сесія Союзу Українок Канади відбулася в пятницю, 24-го листопада у Катедральній авдиторії.

Голова, пані С. Стратійчук офіціяльно відкрила сесію і сердечно привітала делегаток та гостей. У своїм обширнім привітальнім слові, голова пригадала про основні засади Союзу Українок Канади і висловила признання основателькам цієї першої крайової української жіночої організації в Канаді заснованої в Канаді в 1926 році. Почерез відвідини голови Союзу Українок Канади пані Анни Токарик в останніх двох роках — говорила пані Стратійчук — наш Союз, то є центральний провід, який заглянув в найдальші закутки Саскачевану, бажання йти дальше вперед підсилилось за її вказівками та за поміччю Саскачеванської провінціяльної екзекутиви.

По вступнім слові пані Стратійчук провів молитву Всеч. о. Г. Удод, парох Катедри Пресв. Тройці, який також привітав з'їзд та зложив йому побажання.

До почесної президії були покликані пані Савеля Стечишин і пані Марія Мадюк. Як предсідниця, з'їздом керувала голова пані С. Стратійчук. Секретарками з'їзду були добр. Леся Удод і пані Е. Табашнюк. До номінаційної комісії увійшли пані: М. Мадюк, М. Киба, О. Гавриш, М. Калин, С. Денисик; до резолюційної комісії пані: М. Ткачук, Е. Табашнюк і С. Стратійчук. Хвилиною мовчанки зїзд вшанував членок організації, що відійшли на вічний спочинок.

Слідували привіти делегаток відділів: М. Олійник відділ ім. Олени Пчілки, Йорктон, М. Данилюк ім. Кн. Ольги, Ґронлід, Д. Баєр — ім. О. Кобилянської, Саскатун, А. Яківчук — ім. О. Басарабової, Гефорд, А. Тріщук — ім. Кн. Ольги, Кадворт, Н. Жінчишин — ім. Доньки України, Реджайна, А. Крисовата — ім. Л. Українки, Фовм Лейк, П. Данильчук — ім. М. Марковичевої, Канора, Ю. Талпаш — ім. Л. Українки, Бюкенон. Один писемний привіт від від. О. Басарабової з Ватсон. В зїзді з-поза Саскатуну було зареєстрованих 64 членок Союзу — делегаток і гостей.

З діяльности пров. екзекутиви звітували її уряднищі: Голова, пані С. Стратійчук дала обширний огляд праці провінціяльної екзекутиви. (Звіт буде поміщений в наступнім числі журнала з квітня).

Референтка журнала „Промінь", пані О. Гавриш забрала слово, в якім зясувала трудне фінансове положення журнала. При тім пані Гавриш звернулась із закликом до учасниць зїзду, щоб на місцях заохочувати членок передплачувати свій журнал і читати його. Лише тоді будемо знати вартість нашого журнала, коли будемо його читати, а тим самим дамо йому і фінансову піддержку. Кожна членка товариства повинна уважати своїм обовязком бути передплатницею. Пригадала, що пров. екзекутива зорганізувала розігравку в користь журнала і щоб цієї справи доглянути на місцях. З цього вивязались дискусії та рекомендації, в який спосіб поправити фінансовий стан журнала: 1 — принумеровувати журнал для старших, які на пенсії і самі не в стані його оплачувати, 2 — замість висилки Різдвяних та Великодніх карток посилати святочні желання через журнал. 3 — передплачувати „Промінь" до шпиталів. Після цього звітували ще дві окружні представниці — пані Е. Табашнюк на округ Саскатун і пані Ю. Талпаш на округ Бюкенон. Пані М. Ткачук внесла вотум довіря уступаючій екзекутиві. В год. від 7—10.30 членки Союзу взяли участь в річних зборах Інституту.

Ольга Гавриш,
голова пров. екзекутиви Союзу в Саскачевані.

Звіти уряднишь екзекутиви продовжувались на сесії в суботу рано, а по обіді учасниці жіночих сесій взяли участь у спільних нарадах СУС та Інституту. На цій сесії пані Рома Франко дала доповідь на тему „Стан навчання української мови в Саскачевані".

На спільній сесії відбулась панельна дискусія на тему: „Чому більше молодшого і середнього віку українців не беруть активної участи в громадській діяльности". в якій брала участь пані Марія Ткачук. Учасниці зїзду також були заангажовані у групових дискусіях. Після сесії відбувся бенкет в честь піонерів і піонерок.

В неділю, 26 листопада після Служби Божої, в годині 1.30 почалась сесія Союзу Українок, якою закінчувався зїзд. Пані С. Стратійчук зреферувала кілька важливіших справ — потреба більшого числа окружних представниць в Саскачевані, щоб підсилити спільну з Інститутом працю. Рішено вибрати представницю пров. екзекутиви Союзу Українок на кожний округ Інституту яких є 12. Справа стипендій для українських студентів, які перебувають в Інституті П. Могили. Ухвалено, щоб провін. екзекутива Союзу Українок на Саскачеван далі продовжувала вручувати стипендії питомцям але більш тривалою формою — замість нагороджувати грішми, вручувати наукової вартости книжки, такі як: Енциклопедія Українознавства, словар Андрусишина або інше вартости даної суми стипендії ($50.00).

Пані Марія Мадюк, в імені номінаційної комісії представила склад нової провін. екзекутиви на наступну каденцію: пані О. Гавриш вручила уступаючій голові, пані С. Стратійчук скромний дарунок, як вияв оцінки за її віддану працю в проводі за минулих 4 роки. Пані Стратійчук подякувала членкам управи за їх співпрацю. Слідувало слово новообраної голови пані О. Гавриш, яка подякувала за довіря до її особи та закликала учасниць сесії і членство до дружньої співпраці.

СКЛАД ПРОВІНЦ. ЕКЗЕКУТИВИ СОЮЗУ НА 1968 Р.

Голова — Ольга Гавриш, уступаюча голова — Соня Стратійчук, 1-ша заступниця — Марія Киба, 2-га заступ. —

Анна Ріпак, 3-тя заступ. — Емілія Табашнюк (голова відділу), рекордова секретарка — Емілія Табашнюк, кореспондентська секретарка — добр. Леся Удод, касієрка — Марія Пернаровська, Контрольна комісія — Катерина Панграс, Анна Клапоущак, Софія Перик.

Референтки: Освіти і стипендії — Розалія Сулятицька, Дитячих садків і архіву — Марія Гарбус, журнала „Промінь" — Наталя Іванишин, молодших відділів СУМК — Ольга Гавриш, народного мистецтва — Анна Скоробогач, зовнішніх звязків — Марія Мадюк, семинарів української мови — Соня Стратійчук.

Ухвали прийняті на провін. зїзді Союзу Українок — 24-го листопада, 1967 р. в Саскатуні.

1. Цей провінціяльний зїзд Союзу Українок Канади закликає відділи в Саскачевані підтримувати українську мову; зїзд уважає, що українська мова це той непохитний фундамент, на якому основується вся наша культура і на якому розвивається все наше національне і релігійне життя; зїзд дальше закликає усе членство невпинно плекати пошану й любов до рідної мови, всюди — в наших домах, організаціях, школах, в громадському й приватному житті.

2. Цей зїзд звертає особливу увагу членству визбутися місцевого парохіяльного патріотизму, закликає поширити свій світогляд і причинитись до активної участи в загально-українському житті в Канаді, а тим самим піднести себе і поширити круг своєї діяльности.

3. Цей зїзд закликає все членство по відділах в Саскачевані піддержувати журнал „Промінь" формою пожертв на прес. фонд, даруванням його з нагоди родинних свят, а головно зїзд уважає, що кожна членка товариства повинна його передплачувати і читати.

4. Зїзд припоручує провінціяльній екзекутиві занятися організуванням і перепровадженням семинару учителів українських шкіл в часі і в місцевості, яку пров. екзекутива буде уважати найбільш відповідною, зїзд закликає усі відділи і членство дати цій справі найбільшу піддержку.

5. Зїзд стверджує потребу спільної канцелярії для провінціяльних екзекутив складових організацій СУС і постановляє таку канцелярію зорганізувати і затруднити відповідну особу з оплатою за працю на кошт складових організацій в залежности до їх спромоги.

Емілія Табашнюк і Леся Удод — секр. зїзду.

ПРОЄКТ НА ВІДЗНАЧЕННЯ 100-РІЧЧЯ КАНАДИ

Провінціяльна екзекутивн Союзу Українок в Саскачевані взяла собі в 1967 році за проєкт вишити мужеські сорочки для гардероби студентів Інституту Петра Могили в Саскатуні.

В тій цілі екзекутива зробила заклик до відділів і членок в провінції. Відгук на цей проєкт зі сторони членства був дуже добрий. Відділи і членки взяли активну участь у проєкті: одні взяли на себе обовязок вишити сорочки, інші складали грошеві пожертви.

Тут подаємо список відділів та імена осіб, які взяли участь у проєкті: Товариство ім. Ольги Кобилянської в Саскатуні. Вишили сорочки — пані: Анна Скоробогач — 1, Е. Кернічька — 1, А. Дорош — 1, Улишин — 1, (вже покійна), пані Никифорук — 1, пані Урик — 1, пані Крик — 1, пані Глуханюк і пані Парик — вишили у двох одну.

Товариство ім. Кн. Ольги в Айтуні, Саск. членки вишили 3 сорочки.

Пані Параня Смиснюк вишила одну сорочку своїм коштом і подарувала для відділу, а пані А. Козій подарувала вишиту сорочку свого сина.

Товариство ім. Лесі Українки в Єлов Крік, Саск. — одну сорочку. Товариство ім. Ольги Кобилянської в Ендевор, Саск. дві сорочки. Вишивали: пані Шваба і пані Радиш з міста. Товариство ім. Ольги Басарабової в Ґлеслин, Саск. — три сорочки. Вишивали пані: Катерина Данилів, Анна Буй і Рузя Бойко. Товариство ім. Ольги Кобилянської в Мічам, Саск. — одну сорочку. Вишивали пані: Варварич і Р. Томащук. Товариство ім. Доньки України в Реджайна, Саск. — одну сорочку.

Зложили жертви на полотно, нитки і шиття сорочок: пані М. Мадюк — $35.00, пані Бойчук —$30.00, пані Пернаровська — $15.00, пані Боднарчук — $10.00, пані Дорош — $25.00, пані Лабач — $25.00, пані Анна Скоробогач — $35.00.

Усім відділам, що брали участь у проєкті вишиття і шиття сорочок і тим, що зложили пожертви на цю ціль в імені провінціяльної екзекутиви Союзу Українок в Саскачевані складаю найщирішу подяку за їх щиру працю і

Анна Скоробогач,
референтка народного мистецтва
пров. екзекутиви Союзу
в Саскачевані.

жертвенність на таку добру ціль. Тепер наші студенти не будуть журитися, де позичити українських сорочок для концертових або театральних виступів.

Ще раз усім тепла і щира подяка.

Анна Скоробогач, реф. мистецтва.

Замітка редакції: Це вже другий проєкт Саскач. провінц. екзекутиви. Перший був знаменитий Семінар українських учителів і виховників що відбувся минулої весни в Саскатуні. Праця гідна уваги. Центральна управа Союзу Українок Канади поробила заходи зібрати всі проєкти, виконані відділами в 1967 році для історії.

Замість квітів на свіжу могилу моєї дорогої і довголітньої приятельки бл. памяті Соні Губчак, яка упокоїлась 8-го лютого 1968 р. в Ґрендв'ю, Ман. складаю в її память на журнал „Промінь" $5.00.

Анна Міщук, Ґілберт Плейнс.

ПРОВІНЦІЯЛЬНИЙ З'ЇЗД В АЛБЕРТІ

В днях 10, 11 і 12-го листопада, 1967 р. відбувся албертійський провін. зїзд складових організацій СУС в Едмонтоні. Окрема сесія Союзу Українок Канади відбулась в суботу, 11-го листопада в залі Катедри св. Івана.

Сесію відкрила голова пров. екзекутиви пані Марія Сулима. До президії зїзду увійшли пані: К. Чернявська, Д. Яндова, С. Пауш, К. Міськів, С. Василишин, П. Сліпчук, І. Дженіс. Секретарками були Марія Лазарук і М. Самоїл. Прот. О. Хомяк провів молитву і зложив привіт від Преосв. Архиеп. Андрея та отців парохів Катедри. Слідувала хвилина мовчанки в пошану померших членок. До номінаційної комісії увійшли пані: К. Засійбіда, К. Міськів, С. Василишин, Р. Гуцуляк, М. Чернявська, до резолюційної — Н. Шемелюк, Д. Яндова і К. Чернявська.

Після прийнятого з минулорічного зїзду протоколу, слідували звіти урядниць провінціяльної екзекутиви. Голова пані М. Сулима зясувала діяльність впродовж минулого року. Був це ювілейний рік Канади, в якім українці, як етнічна група мали нагоду виявити себе у рїжних ділянках та причинитись до урочистих святкувань країни. Тому, що це також ювілейний рік нашої організації — 40-річчя її існування, пані Сулима зложила привіт оснувателькам Союзу Українок Канади. У своїм слові пані Сулима підкреслила особливу потребу праці серед молоді по відділах СУМК та присвятити більше уваги освітній праці по відділах Союзу Українок Канади.

Впродовж 1967 року заходами пров. екзекутиви Союзу відбулось три окружні зїзди в Албертi — в Мирнам, Віллінгдоні і Смокі Лейку. Голова відвідала відділи в Келгари, Калмар і три в Едмонтоні, брала участь у панелевій дискусії СУМК, в передзїздовій конференції СУС у Вінніпезі, в головнім зїзді Союзу Українок Канади в Торонті, промовляла до студентів Інституту Св. Івана. Одною з більших імпрез, що відбулась заходами пров. екзекутиви спільно з Едмонтонськими відділами була Весняна Мистецька вистава і чай та показ мод у пристосуванні української вишивки. Показ мод відбувся під управою пані О. Семчук.

Привіт від централі Союзу Українок Канади зложила зїздові пані П. Сліпчук — заст. голови Союзу. У своїм привітальнім слові пані Сліпчук, сказала, що з нагоди сторіччя Канади кожна організація аналізує себе, беручи під увагу те, що вона осягнула, а в чім недописала. Так і в нашій організації Союзу Українок Канади треба оглянути те, що ми зробили за 40 років, а то занедбали. Одною з найбільших занедбаних справ це є українська мова. Сьогодні перед Союзом Українок Канади є дві великі проблеми — як зберегти рідну мову серед свого членства і молоді та як заохотити молодших жінок вступати в членство Союзу Українок Канади.

В ході дальшої програми зїзду звітували такі урядниці: три заступниці голови пров. екзекутиви — М. Будник, І. Дженіс і К. Луців, рекордова секретарка М. Лазарук, кореспондентська секретарка М. Самоїл касієрка Е. Верхомин. Від контрольної комісії вотум довіря уступаючій екзекутиві внесла пані С. Гриник. Звіти референток — А. Сенів — голова Музею, О. Райчиба — освіти, добр. Ю. Лучак — Молодших СУМК, С. Василишин — дитячих садочків. А. Мисак — журнала „Промінь", С. Гриник — фундації ім. Н. Кобринської, Є. Прокіпчук — оселі Барвінок. Окружні представниці — Р. Гуцуляк — Ендру, А. Звоздецька — Сангудо, М. Паламарек — Смокі Лейк, Г. Мельничук — Вегревил, П. Мулька — Ту Гилс.

Із звітувань урядниць та референток пров. екзекутиви, слідно пророблену в 1967 році таку працю: у філії музею рекордування музейних експонатів, Весняна вистава, участь у виставі з рамени КУК у сторіччя Канади, підготовка до контесту вишивок і набуття експонатів до філії музею. Екзекутива виплатила $100.00 стипендію студентові Албертійського університету за українську мову, другу стипендію в $100.00 виплачено трьом студентам Інституту Св. Івана в Едмонтоні за українознавство. Розіслано „запитник" в справі молодших СУМК по відділах в Албертi. Праця членок пров. екзекутиви велась в справах дитячих садочків, журнала „Промінь" фундації ім. Н. Кобринської, оселі Барвінок.

Привіти зїздові зложили: п. Йосип Мельничук, від Інституту Св. Івана, п. К. Теличко від провінціяльної екзекутиви ТУС. Привіти делеґаток відділів: П. Фуштей — Ту Гилс, (добр.) З. Туржанська — Смокі Лейк, І. Дженіс — Едмонтоні, від. при Катедрі Св. Івана, М. Чернецька — Келгарі, П. Бережан — Вегревил, Н. Володка — Едмонтон, від Л. Українки, Е. Легкодух — Восетна, М. Зачернюк — Едмонтон, від. при церкві св. Михаїла, А. Боєчко — Радвей, при церкві св. Андрея, С. Павлюк, Вільна.

В програму зїзду входила групова дискусія на тему „В який спосіб доповнити програми наших організацій, щоб включити більше молоді та виповнити теперішню прогалину?" Дискутантів поділено на 8 груп. В одній групі брали участь самі сумківці. Пані, що під їх проводом велись дискусії в кожній групі: Н. Шемелюк, А. Сенів, добр. Ю. Лучак, добр. Н. Крищук, В. Шевчук, Н. Гиманик, П. Цимбалюк, Р. Лакуста Кожна група мала приготованих кілька питань. Деякі з них такі: „Чи задоволені членки Союзу Українок зі своєї програми і чому багато молодших жінок не захоплюється тією самою програмою та не стають членками Союзу?", „Які проєкти в наших організаціях цікавлять молодших і що потрібно б додати, або внести в програму?".

Після відбутих дискусій голова кожної групи давала звідомлення, висновки та ставила питання до вибраних у панелі. Панель складалась з п. п. В. Наконечного і М. Савченко та пань — Г. Дженіс і К. Чернявської. На закінчення п. Наконечний зробив підсумки з дискусій над порушеними питаннями. Найбільшою причиною прогалини, яка існує між старшими і молодшими є мова. Дуже малий відсоток молодших можуть висловитись публично в українській мові, хоч щоденну українську мову розуміють. Рекомендує улаштовувати вечорки (воркшоп) виключно в українській мові, улаштовувати семінарі провідництва, мати більше уваги до молоді та дати їм більше свободи брати участь в модерних активностях, які їх цікавлять.

На одній з сесій зїзду цікаву доповідь про виховання молоді виголосила пані Катерина Чернявська. У своїй обширній доповіді пані Чернявська детально обговорила справу, як наших досягнень, то так і недоліків у вихованні молоді в українськім дусі. Між іншим вона сказала, що коли ми думаємо про будучність наших організацій і збереженні в них нашої культури, то ми насамперед повинні мати в центрі уваги нашу молодь. А це велике і трудне завдання. Мусимо усвідомити собі, що живемо у відмінних обставинах, як жили наші батьки. В багатьох родинах обидвоє родичі ходять до праці, а дім лишаєть-

ся під опікою тимчасової доглядачки дітей. Інші знов батько-мати належать до кількох спортових або інших неукраїнських організацій. Крім того українські родини тепер більш заможні і батьки стараються дати дітям більше позашкільної освіти, як музика, балет та інше. Все це забирає час і для батьків з дітьми в родині лишається дуже мало часу. До того всього ще є такі батьки, які негативно наставлені до справ навчання української мови, щоб в дітей не витворився акцент в англійській мові. Ще інші жаліють дітей, щоб не мучити їх ходженням до української школи. Такі негативні наставлення дуже шкідливо відбиваються на всіх наших плянах і праці. Ми живемо у вільній країні. Власті Канади не тільки не забороняють але й сприяють бути двомовними. Наша ціль є знати дві мови — державну і свою рідну.

У своїй дальшій доповіді пані Чернявська підкреслила, що любити українську мову треба вчити молодь від дитинства, бо це той час, коли діти з охотою піддаються всьому .Для того треба доброї плянової праці вдома, в школі і в організації. Доповідачка зацитувала кількох визначних вчених, як напр. Джон Раскін (1819—1900), який сказав, що молодість це такий період життя, в якім будуються звичаї, надії і віру. Членки Союзу Українок Канади за 40 років свого існування, зробили багато в цьому напрямі, але чи молодь буде мати таку саму витривалість? Конечним є продовжувати працю над наукою дітей рідної мови дома, в садочках, в рідній школі, в молодечій організації СУМК. Старшу молодь заохочувати брати курси української мови в державних школах та університетах, заохочувати молодь записуватись на окремі курси української історії і літератури. Це буде для нас доказом, як ми пристосуємось до факту, що молодість, це той період в житті, в якім будуються звичаї, віра і надія. Досягнувши бажаних успіхів, непотрібно буде журитися тим, хто займе місце провідників, бо ми їх самі собі виховаємо.

Доповідачку представила пані С. Василишин. Подяку за доповідь здожила пані І. Дженіс. На цьому місці пані М. Сулима вручила пані Стефанії Пауш дарунок як подяку за її постійну поміч в канцелярійній праці.

СКЛАД УПРАВИ НА 1968 РІК:

Голова — Марія Сулима, уступивша голова — Параскевія Сліпчук, 1 заст. голови — Михаліна Будник, 2 заст. голови — (голова відділу) Іванна Дженис, 3 заст. голови — Катерина Луців, рекордова секретарка — Марія Лазарук, кореспондентська секретарка — Марія Самоїл, касирка — Емма Верхомин.

Референтки: музею й мистецтва — Анастазія Сенів, освіти — Наталя Базюк, журнала „Промінь" — Анастазія Мисак, молодший СУМК — Настя Шемелюк, фундації — Леся Івасюк, дитячих садків — Софія Василишин, оселі Барвінок — Єлисавета Прокіпчук.

Окружні репрезентантки: Смокі Лейк — Марія Паламарек, Торгилд — Марія Волощук, Ту Гилс — Павліна Мулька, Вегревил — Галя Мельничук, Ендру — Розалія Гуцуляк, Мирнам — Емілія Дубельт, Келгарі — Надія Кобильник.

Контрольна Комісія: А. Данилович, М. Гарасим, С. Павлюк.

РЕЗОЛЮЦІЇ УХВАЛЕНІ НА ПРОВ. ЗЇЗДІ В ЕДМОНТОНІ В ЛИСТОПАДІ 1967 Р.

1. Взявши до уваги, що українська мова, від якої залежить наше дальше існування в Канаді, як окремої національної спільноти, починає занепадати через загально легковажне ставлення до неї, цей провінційний зїзд СУК а Альберту закликає відділи повести посилену акцію вживання розмовної рідної мови як обовязуючої засади в родинних, товариських і суспільних взаєминах та подбати, щоб громадські імпрези відбувалися на рідній мові; зокрема закликає повести широку суспільну акцію заохочування молоді вчащати на курси української мови в державних школах.

2. Тому, що дитина найкраще засвоює рідну мову в ранніх роках, цей зїзд закликає українських матерів виховувати дітей на рідній мові від раннього дитинства і постійно дбати про розвиток рідної мови в дітей; закликає організувати дитячі садки, піддержувати їх та заохочувати матерів посилати своїх дітей до них; закликає наклонювати дітей користуватися курсами української мови в державних школах.

ПОЖЕРТВИ НА ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ФОНД НА ПРОВ. ЗЇЗДІ СОЮЗУ УКРАЇНОК В АЛЬБЕРТІ 11-го листопада, 1967

По $20.00 — пані С. Пауш; по $15.00 — відділ при Катедрі Св. Івана в Едмонтоні; по $10.00 — пані М. Сулима, і відділ в Смоки Лейку; по $5.00 — пані: К. М. Чернявська, А. Мельник, М. Гринчук, М. Чарнецька, М. Будник, Н. Шемелюк, А. Звоздецька, М. Сорокан, О. Магера, відділ в Редвий, відділ в Ту Гилс, відділ цв. Андрея, відділ в Вегревил, відділ в Санґудо, відділ в Келгарі; по $3.00 — А. Сенів, А. Велещук, і відділ в Восетна; по $2.00 — Р. Ґовда, А. Данилович, С. Василишин, Д. Янда, Л. Голубіцька, С. Гриник, К. Самиця, П. Саламандик, П. Мулька, О. Райчеба, Г. Янішевська, О. Ганночко, П. Фуштей, Е. Верхомин, Р. Колісняк, В. Леськів, М. Лазарук, добр. З. Туржанська, О. Лучка, Е. Лехкодух; по $1.00 — П. Канасевич, М. Стичишин, О. Слюсарчук, М. Солован, М. Самоїл, А. Мисак, О. Юсипчук, добр. С. Юрківська, А. Квасниця, М. Паламарек, С. Павлюк (Вільна), А. Павлюк, М. Евасюк, М. Зачернюк, А. Романчук, П. Бережан, Р. Сенюк, А. Байдала, Г. Мельничук, Вонечко, добр. Ю. Мельничук; Н. Жмурко — 30 ц. — Разом — $200.30.

— — — —

На невянучий вінок на свіжу могилу ідейної членки бл. п. Марії Ілащук, яка упокоїлась 2-го січня 1968 р. на 61 році свого життя в госпіталі в Торонті. Відділ Союзу Українок Канади ім. Доньки України в Робліні, Ман. складає в її св. память $10.00 на журнал „Промінь". Хай канадійська земля буде їй легкою.

За відділ Анна Горбай.

— — — —

Замість квітів на свіжу могилу мого первого брата, бл. п. Михаїла Влажейовського, який упокоївся 27 грудня 1967 року в шпиталі у Вінніпезі, складаю на прес. фонд журнала „Промінь" $5.00.

П. Клюкевич, Ванкувер.

— — — —

В пяту річницю смерти нашої дорогої мами, бл. п. Анни Пачовської, яка упокоїлась в червні 1963 року, складаємо в її св. памяті на прес. фонд журнала „Промінь" $5.00.

Доньки: Марія Іванець і Бронісла Цибуська.
Брентфорд, Онт.

— — — —

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

МАЗЕПА, САСК.
Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори відділу відбулись 6-го грудня, 1967 року, в домі пані Катерини Маковської. Предсіднищею зборів була голова А. Ягольницька, секретаркою О. Маковська.

Голова т-ва А. Ягольницька відкрила збори молитвою та хвилинкою мовчанки вшановано память членок, які відійшли у вічність. Слідували звіти членок заряду. Секретарка відчитала звіт цілорічної діяльности. Голова також здала звіт і подякувала членкиням за їх так щиру кооперацію.

Впродовж року відбулось 12 місячних зборів, на яких, крім ділових справ т-ва були читані обіжники, кореспонденція та інші матеріяли. Учителька недільної школи пані Д. Маковська приготовила гарний концерт на свято День Матері. Членкині приготовили і видали обід під час храму нашої громади. Заходами т-ва відбулось два, раз бінго, двоє пущень, роковини Шевченка, провідна неділя, випродаж печива, День Подяки, осіння вечря та інш. Т-во помагало фінансово оселі Тризуб біля Кристал Лейку.

Впродовж року т-во пожертвувало певну суму грошей на ріжні громадські установи і народні потреби — журнал „Промінь", орган. фонд Союзу Українок, добродійні фонди — умово-недорозвинених дітей, Марч оф Даймс, Різдвяні значки, організацію від недуги серця, Червоний Хрест, Великодні значки, організацію від недуги рака, на видання Історії Українців Канади, на УГПЦерквy та інші дрібні видатки. З року 1966 осталось було в касі $669.35, приходи в 1967 р. — $1,780.22, розходи — $1,572.66, в касі осталось $876.91.

Заряд т-ва на 1968 рік: голова — Ліна Король, заст. голови — Савеля Король, рекор. секретарка — Ольга Маковська, фінансова секр. Мілька Киба, касієрка Аделя Ойстрик. Контрольна Комісія — Ліна Король, Катерина Корній. Програмовий комітет: Дорис Маковська, Савеля Король, Іванка Завісляк і Марлей Король. Господині: Павліна Ойстрик, Марія Снятинська, Настя Ковалишин.

Жіноче т-во засилає журналові „Промінь" найкращі побажання, а редакторці Н. Когуській кіпкого здоровя на многі, многі літа.

Ольга Маковська, секретарка.

ЕНДРУ, АЛБЕРТА
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори жін. т-ва відбулися 5-го грудня 1967 р. в домі пані К. Вайзлі. Збори відкрила голова т-ва пані Мельник молитвою і була предсіднищею. Секретарювала Р. Гуцуляк. Звіти з річної діяльности т-ва здавали членки заряду.

За рік відбулось 11 місячних зборів. Старанням т-ва улаштовано концерт з дітей недільної школи, який відбувся під проводом п. Івана Гуцуляка ,концерт в день св. Миколая з подарунками для дітей. Концерти на роковини Шевченка, Лесі Українки і на Свято День Матері. Товариство виплатило нагороди для учнів початкуючої кляси української мови і дало нагороду для учеників української кляси в державній школі.

Товариство сповнило свій бюджет до Централі Союзу Українок Канади передало $300.00 для церковної громади. Членки приготовляли обіди: на День Подяки в день храму нашої громади, під час Різдвяних Свят Святу Вечерю, спільне свячене та інше, улаштували два випродажі домашнього печива. Членки т-ва брали участь в улаштуванні сторіччя Канади.

Заряд т-ва на 1968-мий рік: В. Мельник — голова, М. Андрук і Р. Гуцуляк — заступниці, Р. І. Гуцуляк — секретарка, М. Дребит — касієрка. Контрольна комісія — пані Маркевич, Д. Лакуста, К. Вайзлі. Кухонний комітет: пані Якімчук і Н. Матийчук.

Р. І. Гуцуляк, секретарка.

ТОРГИЛД, АЛБЕРТА
Відділ ім. О. Басарабової

Річні збори товариства відбулись 5-го грудня, 1967 року в залі під церквою в присутности 18 членок. Предсіднищею зборів була пані К. Клебак, секретаркою пані К. Гавалко. Членки заряду та комітети здавали звіти річної діяльности т-ва.

Впродовж року т-во відбуло 10 місячних зборів. Членки приготовили і видали три бенкети, в часі Великого посту продавали вареники (пироги), ходили колядувати і устроїла одно бінго. Цю працю ми виконували, щоб придбати фондів до т-ва.

З ділянки освітної праці: улаштовували освітні вечорі, присвячені: Лесі Українці, Ользі Басарабовій, Шевченкові. Давали стипендії учням державної публичної школи за українську мову, помагали сумківцям і наші членки навчають у недільній школі. Товариство жертвувало на журнал „Промінь", на Червоний Хрест, поборювання недуги рака, подали поміч одній родині, що потерпіла від вогню. Комітет відвідував хворих членкинь, улаштували приняття в новім домі, для членкинь, що перенеслись з фармів до міста. На сторіччя Канади разом з іншими українськими організаціями улаштували концерт під проводом п. М. Волощука, т-во дало жертву як проєкт міста з нагоди століття на будову міського парку. Восені членки посадили вже в цім парку туліпани, інші будуть садити весняні квіти та доглядати їх літом. Приходи т-ва в минулім році — $606.72, розходи — $225.25.

Заряд т-ва на 1968-ий рік: голова — В. Страшок, заст. голови — А. Скуба, секретарка — К. Гавалко, заст. секретарки — А. Рудніцька, касієрка — А. Проданюк. Контрольна комісія: К. Клебак і Ю. Седляк. референтка стипанд. фонду — Ю. Седляк.

А. Рудніцька, заст. секр.

ЕТЕЛБЕРТ, МАН.
Відділ ім. Св. Кн. Ольги

Річні збори жіночого т-ва відбулись у домі пані Марії Григорчук на 5-го грудня 1967 р. Присутніх членок було 11. Предсіднищею зборів була пані Михайліна Козар, а секретаркою пані Параня Коновальчук. Збори відкрито молитвою ,а по цім членки заряду здавали звіти з цілорічної діяльности товариства. Голова т-ва пані Козар подякувала членкам за гарну кооперацію в минулім році та побажала ще кращих успіхів в наступаючім році.

Впродовж року відбулось у нас 8 місячних зборів. Заходами т-ва відбулись такі підприємства: Вечір Валентайн, роковини Шевченка концертом, перед Великоднем продаж печива, писанок і бінго, спільне Великодне свячене. Членки т-ва приготовили по похоронах дві перекуски і два обіди, осінню вечерю, бінго, продаж домашнього печива і других робіт, членки беруть активну участь у церковному хорі та ходили колядувати.

В минулому році т-во дарувало

грошеві пожертви на такі цілі: на місцеву церкву — $500.00, на Народний Дім $152.00, на журнал „Промінь" — $30.00, на організаційний фонд Союзу Українок — $10.00, передплачуємо журнал до т-ва. З 1966 осталось в касі $453.53, приходи в 1967 р. — $1,180.24, розходи — $895.53, осталось у касі — $738.24.

Заряд т-ва на 1968-мий рік: голова — Михайліна Козар, заст. голови — Марія Григорчук, секретарка — Параня Коновальчук, заст. секр. — Анна Савчук, касієрка — Стефанія Савчин. Контрольна Комісія — Анна Савчук, Фіялка Площенська, допомоговий комітет — Анна Савчук, Розалія Журковська, Олеся Григорчук. Сестриці — Анна Кейко, Ева Шевчук, Марія Маленек.

Параня Коновальчук, секр.

ОВКБОРН, МАН.
Відділ ім. Лесі Українки

Жіноче т-во в Овкборн знову закінчило рік своєї активної праці. Кооперація між членками дала можливість доброго поступу за рік 1967-ий.

За рік т-во відбуло 10 місячних зборів і 5 засідань. Відсвятковано роковини Шевченка і Лесі Українки. Відбувались вечірки хрестикового вишивання і писання писанок, з чого потім улаштовано продаж ручних робіт та печива. Т-во вислало дрібні вишивані речі на продаж в користь філії Музею Союзу Українок Канади у Вінніпезі. Для паради у святі сторіччя Канади членки нашого відділу удекорували свій власний похідний віз і брали участь у святкуванні в трьох інших місцевостях. Членки т-ва входили до ріжних комітетів сторіччя, як вистави, програми, видання обіду для піонерів та інше. Для місцевої Громади членки приготовили храмовий обід, спільне Свячене, День Подяки і Свято Книжки. Т-во дало фінансову піддержку у навчанні української мови. Членки приготовляли похоронні обіди, весільні прийняття та ювілейні. Відвідували хворих у шпиталях. Вислали делегатку на пров. зїзд до Вінніпегу.

Відділ жертвував на церкву — $20.00, Народний Дім — $140.00, на журнал „Промінь" $10.00, організаційний фонд Союзу $15.00, Марч оф Даймс — $5.00, на рідну школу — $26.17. Фінансовий звіт т-ва: з року 1966 осталось $474.57, приходи в 1967 р. — $952.38, розходи — $543.64, в касі осталось $883.31.

Заряд т-ва на 1968-мий рік: голова — Анна Боклащук, уступ. голова — Ґеня Матієшин, заступниця голови — Михаліна Зюбрак, рекорд. і кореспонд. секретарка — Ґеня Матієшин, фінанс. секретарка — Магда Матійовська, касієрка — Анна Круль. Контрольна комісія — Розалія Савіцька, Катерина Швалюк, Настя Грицак. Комітет хворих — Галя Вавpик, Мілька Антонович, Анна Курчаба, Євгенія Польова. Господині — Анастасія Коваль, Текля Шитульська, Анна Сітко.

Ґеня Матієшин, секр.

ВИТКОВ, САСК.
Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори жіночого т-ва відбулись 24 грудня 1967 р. Предсідницею зборів була Михайліна Войтюк, секретаркою — Ганна Іванчук. Членки заряду здавали звіти діяльности.

Впродовж року членки т-ва щиро працювали для потреб громади — приготовляли пирогові вечері, приготовили обід на храм, на День Подяки, улаштували випродаж печива у Норт Бетлфорді та виконували іншу корисну працю при громаді і Народному Домі.

Фінансовий звіт — з року 1966 осталось в касі $200.51, приходи в 1967 році — $1,087.71, розходи — $554.82, в касі осталось — $733.43.

Заряд т-ва на 1968 р.: Михайліна Войтюк — голова, Савеля Бузяк — заст. голови, Ганна Іванчук — секретарка рекордова і фінансова, Михайліна Ґоян — касієрка. Комітет рідної школи — Галя Штокалко, Анна Котик, Ганна Іванчук. Контрольна Комісія: Анна Котик, Софія Іванчук і Галя Олесюк.

Ганна Іванчук, секр.

ҐЛЕСЛИН, САСК.
Відділ ім. О. Басарабової

Річні збори відділу відбулися 10-го грудня 1967 року у церковній залі в 7-мій годині вечора. Всеч. о. Зузак провів молитву і голова Єва Дмитришин відкрила збори. Предсідницею зборів була Анастасія Гаврилів, а секретаркою Анна Буй. Слідували звіти річної діяльности товариства, що їх здавали членки заряду.

Праця в нашім товаристві за минулий рік була така: Під час Різдва відбулась спільна Свята Вечеря, і спільний святочний обід. Членки т-ва приготовили три похоронних перекуски, обід на храм нашої церкви. Літом відбувались у нас рідна школа. Улаштовано 35-літній ювілей відділу, видано дві весільні вечері, двоє пирових пущень, концерт на День Матері, вшанували старших членок. За рік ми відбули 9 місячних зборів.

На зборах зложили свою членську вкладку 21 членка і одна почесна членка пані Марія Копач. Фінансовий звіт: Осталось в касі з 1966 р. — $1,130.12, приходи в 1967 р. — $2,008.10, розходи — $2,601.27, осталось у касі $536.95.

Заряд т-ва на 1968-мий рік: голова — Ева Дмитришин, заст. голови — Катерина Данилів, секретарка — Анна Буй, заступ. секретарки — Рузя Бойко, касієрка — Наталка Матвіїв. Контрольна комісія: Ан. Кіщук, Рузя Бойко, Марія Гарасим. Комітет рідної школи: Марія Гарасим, Анастасія Гаврилів, Н. Буй. Добродійний комітет — Марія Гарасим.

Анна Буй, секретарка.

ВИНИЯРД, САСК.
Відділ ім. Доньки України

Річні збори відділу відбулись 6-го грудня 1967 року в Народнім Домі в присутности 17 членок. Збори відкрила голова т-ва пані Сеньків молитвою. Секретаркою зборів була пані Софія Пилипів. Заряд і комітети здавали свої звіти.

За рік відбулось 9 місячних зборів. Заходами т-ва відбулись такі підприємства. Концерт на св. Миколая, вечеря і роздача дітям дарунків, свято День Матері і вручення квітів старшій і найбільш заслуженій членці, храмовий обід, 5 похоронних обідів. Т-во купило три вінки на похорони. Членки відвідують хворих у шпиталі і посилають квіти та картки для хворих членок. Приготовили обід з нагоди Богослуження з приходом на парафію Всеч. о. Ярмуся, гостили в себе Всеч. о. д-ра і добр. Савчуків. У нас заснувався відділ ТУС і жін. т-во приготовило вечерю. Наш відділ працює з Льокальною Жіночою Радою, членки помагали в клініці, у збірках на Червоний Хрест, у імпрезі на льокальний цвинтар і на фонд сторіччя. Т-во вислало жертву на дитячу оселю „Тризуб", на Інститут Петра Могили, на проєкт 100-річчя Канади до Союзу Українок, на з'їздовий фонд, організаційний фонд і на „Промінь". Під опікою відділу в нас відбувалась рідна і недільна школа, купуємо підручники для рідної школи. Членки розкупили 10 книжок „Дорогами сорокріччя". Наші членки працюють у церкві, співають у хорі. Відділ ви-

повнив свій буджет до централі Союзу Українок Канади і вислав жертву на фонд журнала „Промінь".

Фінансовий звіт: В касі з 1966 р. осталось $1,782.84, приходи в 1967 р. — $1,848.54, розходи $782, в касі осталось $2,848.79.

Заряд т-ва на 1968 р.: Уступивша голова — Віра Сеньків, голова — Софія Пилипів, заступ. голови — Єлисавета Попович, рекорд. секретарка — Віра Сеньків, касієрка — Емілія Сторож, референтка — Софія Кушнірик. Членки ріжних комітетів — Марія Мочульська, Антонія Добровольська, Юлія Дмитрук, Анна Двірничук. Контрольна комісія — Зоря Шевчук, Стефанія Гусак, Соня Пилипів. Недільна школа — Зоря Шевчук і Іванна Пилипів, рідна школа — Надія Зен.

Домка Чибиряк, уст. секр.

СМОКІ ЛЕЙК, АЛ-ТА
Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори т-ва відбулись 6-го грудня 1967 р. в Українському Народнім Домі. Предсідницею зборів була пані С. Ваділ, секретаркою пані М. Рацой.

Членки заряду, що здавали звіти діяльности за минулий рік: Р. Стримбіська, М. Паламарик, М. Похолик, референтки — журнала „Промінь" Г. Палилик, освіти — добр. Туржанська. Діяльність т-ва: Улаштовано заходом т-ва концерт св. Миколая, роковини Т. Шевченка. Членки приготовили спільну Святу Вечерю на Щедрий Вечір, обід на візитацію і обід на окружний зїзд. Членки брали участь у програмі 100-річчя Канади в травні 1967 р., для паради в місті удекорували віз і для спільної концертової програми дали український народній танець.

Формою освітніх сходин, т-во відбуло роковини Лесі Українки, Ольги Кобилянської, свято Першого листопада, День Матері, Свято Книжки, осінній базар і випродаж українських вишивок, Весняний чай і продаж Великодного печива.

Членки помагали сумківцям колядувати на церкву, помагали у збірках на Червоний Хрест, брали участь у фестивалі колядок з якого прихід призначено на добр. фонд поборювання недуги рака. Наш відділ подарував трофей і грошеву нагороду студентові місцевої державної школи за найкращі марки в науці у 12-тій клясі, а другий трофей подарував студентові місцевої державної школи за найвищі марки в українській мові.

Т-во передало на місцеву церкву $833.40, на Народний Дім — $2,605.50, на парафіяльну хату $261.45, стипендійний фонд — 10 дол., організац. фонд 10 дол., добр. фонд (умовохворих) 10 дол. Як наш проект у 100-ліття Канади — закуплено на $100.00 книжок і подаровано їх до бібліотеки.

Т-во сповнило свій буджет до централі Союзу. Наш відділ опікується молодшим відділом СУМК. Інструкторкою є добр. З. Туржанська. Членки т-ва учать раз на тиждень в українській школі, а під проводом пані Кокотайло три сумківки навчають в недільній школі. Впродовж року кожного місяця членки приготовляли і видавали вечерю для членів організації Лайонс Клаб. Приходи в 1967 р. $3,645.59, розходи — $5,151.21, в касі осталось $1,872.86.

Заряд т-ва на 1968 рік: Голова — Р. Стримбіська, заступниці — М. Івасюк і С. Ваділ, рекор. секр. М. Паламарик, касієрка — М. Похолик, кореспондентка — Мотря Лопатинська і Д. Слемко, референтка журнала „Промінь" — Г. Палилик, референтка освіти добр. З. Туржанська. Фундації ім. Н. Кобринської — П. Садова. Контрольна комісія: Е Палічук, М. Креколович і Е. Рошко.

Жіноче т-во засилає журналові „Промінь" найкращі побажання, а редакційній Колегії кріпкого здоровя на многії літа.

Марія Паламарик, секр.

ПРИНС АЛБЕРТ, САСК.
Відділ ім. Княгині Ольги

Річні збори товариства відбулися 10 грудня 1967 р. при участи 32-ох членок. Голова пані А. Марусяк відкрила збори та попросила о. П. Бублика провести малитву. Однохвилинною мовчанкою вшанували померших членок.

У вступному слові о. парох привітав членок і склав їм щиру подяку аз добру працю й кооперацію та закликав і на далі працювати для добра й розвитку, як громадського так і церковного життя в громаді.

Членки заряду та голови комітетів здавали звіти з пройденої праці. Торік відбули 8 місячних зборів і 3 вечерки присвятили для мистецтва.

Заходом учительок і членок діти влаштували концерти на День Матері, на честь Св. Миколая та відзначили програмою поетесу Л. Українку. Членки і прихильниці ходили колядувати, а також помогали дітям колядувати. Під проводом пані О. Лабюк, діти училися писати писанки.

Приготовили 5 обідів: на пущення, на храмове свято, на день подяки, спільне Свячене, вечерю для ТУС, поминальний обід, 7 поминальних перекусок, перекуску по Св. Місії. Мали 2 випродажі домаш. печива. Для дітей подали сніданок після Св. Сповіді й Причастя, прийняття на день Валентина, обдарували солодощами на святі в честь Св. Миколая, обдарували учителів Недільної школи та при кінці шкільного року мали пікник. Допомогали сумківцям видати вечерю. Брали участь, і допомагали в праці Червоного хреста, подарували їм ковдру та помагали видати перекуску під час чайного прийняття. Допомагали у даруванні крові клініці. Т-во належить до місцевої добродійної організації Гоум Кеер, відвідують мешканців в домі для старших і по домах, хворих в двох лікарнях і обдаровують їх квітами, картками, писанками та овочами. Наш відділ входить до льокальної Ради Жінок. Вшанували і вручили дарунок пані А. Романович, яка була відзначена горожанкою міста Принс Алберт. Членки мали вечерки вишиття, зробили 2 ковдри, покривало з вовняних ниток, навчалися покривати черевики. Щорічно мистецький комітет улаштовує показ вишитих і кулінарних виробів на місцевій виставі.

При церкві існує Недільна та Рідна школи. В Недільній школі 55 дітей, навчають: пан М. Добровольский, пані А. Франс, панна С. Кривяк, добр. К. Бублик. В Рідній школі 39 дітей, научають: о. П. Бублик, добр. К. Бублик та Нелла Бублик.

Спільно з громадою відділ дає грошову нагороду дітям, котрі перебувають на оселі „Зелений гай", а також стипендію за українську мову найкращому студентові в Технічній школі.

Жертвували: на фонд будови народного дому $1,000, на інститут Могили $100, на оселю „Зелений гай" $25, та на інші дрібніші потреби.

В касі залишилося в 1966 р.	$1,036.24
прихід в 1967 р.	$2,807.38
розходи в 1967 р.	$3,109.70
в касі осталося	$ 733.72

Заряд на 1968 рік: Голова — Д. Панчук, 1-ша заст. — А. Франс, 2-га заст. — А. Никифорук, рек. секр. —

ГРОМАДСЬКА І РОДИННА ХРОНІКА

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТА
Ошава, Онт.

Восени, 1967 р. заходами відділу Барвінок при парафії св. Івана відбувся День Українського Студента. Ініціятиву до такого свята дала Централа Союзу Українок Канади, щоб всіх українських студентів, які учащають до середніх і вищих шкіл пригорнути до рідного середовища, де би вони почувались побажаними і близьким до своєї церкви.

Імпреза День Українського Студента в нашій місцевості показалась успішною. Студентів з восьмої кляси початкової школи відділ так само запросив до участи. Після Богослуження в церкві відбувся обід, на якім головним промовцем був д-р П. Охітва з Торонта. У своїй промові він головно звернувся до студентів зясувавши потребу пошанувати своє українське походження. Між іншим дост. гість сказав: „Ми є канадійці, однак ми є горді зі свого походження як українці. Ми маємо культурну спадщину — мову, віру, культуру, релігійні і родинні традиції. Все це є свідоцтвом нашої ідентичности. Зберігаючи свою культуру, цим самим ми плекаємо почуття приналежности до великого, славного і незламного духом українського народу". Д-р Охітва у своїй обширній, обгрунтованій промові заохочував студіюючу українську молодь цікавитись громадським життям, вивчати свою мову та пізнавати свою літературу і мистецтво.

Пані Анна Дутчак представила доповідача, а Рая Станченко подякувала в імені учасників свята. Пані Оля Горегляд, предсідниця програмової частини імпрези, відкриваючи програму пояснила і підкреслила важливу виховну ролю, яку виконують три інституції, а саме дім, церква, школа. Вона додала, що в сьогоднішній день членки Союзу Українок віддають студентам честь і пошану, але з вимогами сподіваючись, що студенти в наше спільно — українське життя внесуть усе те, що є добрим і славним.

Тост за здоров'я студентів і в пошані століттю Канади пропонувала пані Оля Куць. Студенти, сидячи за столами, вставали і кожний зокрема представляв себе, до якої школи, кляси учащає і два з його улюблених предмети. Слідували привіти: пані Надя Стець — від відділу „Барвінок", пані Анна Стезик — від сестрицтва Св. Покрови, пан Іван Куній — від церковного заряду. Настоятель парафії св. Івана о. Ростислав Панченко промовляв навчаючі слова, скеровуючи молодь на правильну і осягаючу певну ціль дорогу .Від імені зібраних студентів Данило Садовий, уступивший голова СУМК зложив подяку відділові Барвінок.

Слідувала друга частина програми з виступами курсантів українознавства, які учащали літом 1967 р.

„Конфедерація Канади" — виголосив Юрій Горегляд. „На порозі другого століття", тема з красномовства — з чуттям промовила Даруся Куць. „Білі каштани" пісню, виконав гурток хлопців та дівчат, які навчалися українознавства на оселі „Київ" від Інституту Св. Володимира у Торонто. Старші курсанти українознавства передали окремо свої враження з побуту у Колегії св. Андрея у Вінніпегу.

Предсідниця повідомила про стипендії — нагороди для учасників курсів. Союз Українок, відділ Барвінок фінансує таку стипендію. З огляду заохочення якнайбільшого числа молоді побирати науку українознавства в літню пору.

Стипендії отримали в альфабетичному порядку з оселі „Київ" — Степан Гриців, Юрій Горегляд, Міля Дупчак, Донна Дутчак, Даруся Куць, Розмарія Ріпа, Федір Садовий, Даруся Стезик, Степан Янчевський.

Учасники з Колегії Св. Андрея — Василь Григорук, Денис Гриців, Оля Кисіль, Володимир Кисіль, Данило Садовий.

Мистецько виконану працю — намалювання трьох картин, дім, церква, школа, які прикрашували залю, надаючи символізуючого характеру, виконав пан Л. Скуратов. Комітет що займався повищою імпрезою складався з пань: Оля Скуратов, Марія Костюк, Оля Горегляд, Анна Дутчак.

Оля Горегляд, прес. секр.

Р. Сопотик, заст секр. — А. Марковська, кореспо. секр. — добр. К. Бублик, касієрка — М. Демко, Контр. ком.: Д. Дмитрук, О. Гавриш і З. Бальон. Культурно-освітний — добр. К. Бублик, Ю. Голик, А. Франс, Л. Зюбрак. Реф. Червоного Хреста. Д. Панчук, М. Остапович, А. Марусяк. Реф. журнала А. Кіндрачук, ком. відвідування хворих: М. Гринюк, А. Романович, С. Фучко, А. Марковська, П. Молдован. Сестриці М. Настюк, С. Фучко. Господині: Сметанюк, Кардаш, Бакалюк, Підгайчук, М. Демко і Ріпак. Шкільний комітет: А. Злипко, А. Дарчук, Д. Дмитрук. Мистецький ком.: А. Кіндрачук і А. Марусяк.

А Кіндрачук, секретарка.

НЕСПОДІВАНА ГОСТИНА
Гамільтон, Онт.

В неділю, 15 жовтня 1967 р. друзі та родина п-ва Анастасії і Петра Каліщуків зібрались, що привітали їх з нагоди набуття нового дому.

Коли п-во Каліщуки повернулись з церкви то на порозі їх дому, привітала їх хлібом і сіллю пані Надя Пенюк. Вслід за тим Всеч. о. В. Федак почав відправу посвячення дому, а закінчивши побажав господарям багато щастя, здоров'я і добробуту в новім домі. Організаторки цього прийняття пані: Н. Пенюк, М. Заверюха і Ж. Демчук та пані Кіт попросили гостей до обіду. Гостей було около 60.

Під час обіду пані Пенюк привітала господарів в імені гостей, підкреслила їх заслуги на громадсько-українській ниві ще в Лашінах, а опісля в Гамільтоні, де працюють обидвоє по можливості своїх сил.

Вітав від церковної громади п-во Каліщуків Всеч. о. В. Федак. Він висловив своє вдоволення, що п-во Каліщуки включились в громадське життя в Гамільтоні і зуміли придбати так багато друзів.

Пан П. Каліщук подякував о. Федакові за привітання а організаторкам, гостям за милу несподіванку. На заклик пані Пенюк проведено збірку з чого $37.00 призначено на українську школу, $5.00 на журнал „Промінь" і $5.00 на „Український Голос".

Господарям, п-ву Каліщукам бажаємо щастя, здоров'я та довгих літ прожити.

Анна Кіт.

РІЗДВЯНИЙ КОНЦЕРТ І ЙОРДАНСЬКА ВЕЧЕРЯ
Смоки Лейк, Алберта.

З приходом зими починається інтенсивна праця в громаді. Молодший і старший СУМК готовиться до різдвяного концерту. Відбуваються проби, концерт проходить успішно. Заля переповнена, сцена гарно удекорована, про це подбали членкині з добро-

дійкою. На сцені з'являються сумківці старші й молодші. З молодечих грудей лине перша колядка „Бог Предвічний". Усі слухаючи встають, колядка лине тихо спокійно, молодечі голоси своїм співом торкають душі слухачів. Думки линуть на Україну, рідна коляда зворушує зачерствілі серця, веде нас засніженою стежкою в рідне село, до рідної хати і ось думка зупиняється біля дверей. Ще хвилина і увійдемо до хати, але коляда вривається і з нею увірвалась нитка наших спогадів. На сцені з'являється добродійка, вона вітає всіх присутніх гостей, коротенько пояснює про концерт. Точки проходять одна за одною, старанно підготовані. Старшим СУМК-ом управляє о. Прот. Ю. Туржанський. Як старші так і молодші виконують все бездоганно. При кінці голова молодшого СУМК Р. Креколович вручив добродійці дарунок, а ціла заля нагородила оплесками за їх щиру працю. Мусимо признати, що праця щира й віддана, багато труду і терпеливости вимагає. Сучасна молодь недостатньо володіє рідною мовою і нашим працівникам спричинює багато труду. Помічається втома на обличчях отця й добродійки, але всі знають, що вони цього тижня відбувають вже третій концерт. По інших громадах вони вчать дітей і підготовляють концерти. За працю, яку вони виконують, ми їм сердечно вдячні.

Рік-річно жіноче товариство з допомогою сестрицтва, влаштовують Йорданську Вечерю. Щоб зберегти традицію, жіноцтво приготовляє все дуже старанно. На таку Вечерю сходиться багато членів. Столи дбайливо прибрані, колачі, горять свічки, біля кожного накриття в шкляночці свячена вода. Кожна родина засідає разом. Ось і отець починає молитву, в кожного на обличчі побожний настрій. Вечеря проходить урочисто, під час якої, як завжди, глибоко змістовне слово виголошує о. Прот. Туржанський .По вечері, ті що співають, гуртуються біля свого о. пароха і колядують, щедрують. Старші поважно і урочисто слухають.

Ніхто не спішиться додому, вечір проходить в родинній атмосфері.

Дай Боже і на другий рік нам діждати Йорданської Вечері.

Матрона Лопатинська.

СВЯТА ВЕЧЕРЯ
Ту Гилс, Алта.

В день Богоявлення увечері 18 січня, 1968 р. у громаді церкви Пресв. Тройці відбулось освячення води. Відправу і чин освячення води виконав наш місцевий парох Всеч. о. Зубрицький. Церква була заповнена вірними. По освяченні води парох виголосив дуже гарну проповідь.

По відправі в церкві, вірні, набравши свяченої води зійшли під церкву, де мали спільну Святу Вечерю, яку приготовило жіноче т-во. Коли усі засіли за столи, о. парох провів молитву і поблагословив страви.

По вечері Всеч. о. Зубрицький забрав слово; привітавши присутніх громадян, отець підкреслив, що наші родичі, коли приїхали до Канади, то хоч і не були багаті, але вміли гарно шанувати своє, вони передали нам прекрасні родинні і релігійні традиції, щоб і ми їх шанували. Тепер в Україні люди не мають свят, хоч би й хотіли, то безбожна комуністична влада нищить наші церкви, все наше релігійне життя. Тому наші святкування тут після звичаїв нашого народу дуже цінні й їх треба шанувати. Подякував жінкам за приготування Святої Вечері.

По вечері діти недільної школи під управою своєї учительки гарно колядували. Наша Свята Вечеря пройшла в родинно-громадській атмосфері і святочності.

Марія Андріящук.

Бл. п. МАРИНА ГАСЮК

В місяці листопаді 1966 року в Росборні, Ман. відійшла у вічність моя односельчанка і добра приятелька ще з рідного краю Марина Гасюк.

Ніколи не забуду як вона разом зі своїм чоловіком Іваном Гасюком відвідувала мене, все приїздила до нас у гостіє Покійна була людиною доброї вдачі, завжди була привітна, любила в потребі помогти іншим. Часом приїхавши, ночувала в нас. І яка то була велика радість, коли я по денній праці у спокою до пізної ночі наговоримось про все. Ми ще мріяли поїхати до рідного краю на Україну, до села Стрипинець в Галичині, але смерть розлучила нас. Спи, моя дорога землячко і приятелько і хай канадійська земля буде тобі легкою, а про тебе я ніколи не забуду.

В память пок. Марини Гасюк складаю 10 дол. на невянучий вінок на журнал „Промінь".

Анна Бельбас, Розбурн, Ман.

ЄЛЕНА ПРИГАР
Гамільтон, Онтаріо

У четвер, 23-го листопада 1967 р., в місцевій гамільтонській лікарні упокоїлась на 78-му році життя, бл. п. Єлена Пригар. Покійна Єлена, з дому Гордійчук, народилася в селі Нова Жучка, Черновецького повіту, в Буковині, в Західній частині України, третього червня 1890 року. 1913 року молодою дівчиною прибула до Монтреалу і до місяця часу переїжджає до Вінніпегу. У Вінніпезі зустрічає й знайомиться з Стефаном Пригарем і одружується з ним в 1914 році. Стефан був доброю людиною і вповності розумів родинний звязок своєї нареченої Єлени, яка просила його, що коли вони одружаться він спровадить її три сестри до Канади. Він це й виконав незважаючи на маленьку платню, яку у той час заробляв.

Господь поблагословив це подружжя трьома дочками: Розалією, Євгенією та Ольгою.

Покійна Єлена була зразковою жінкою-піонеркою, яка відзначалася сильною волею та працьовитістю. Нічого не сподівалася даром. Вона знала, що тяжка праця — це одиноке спасення у новій країні — Канаді. До Гамільтону родина Пригарів прибула в 1917 році. Недовго довелося Стефанові працювати та заробляти на одержання своєї родини. Тяжка недуга виснажувала його сили і робила його до праці нездатним. Покійна Єлена взяла на себе обов'язок повного працівника і своїми руками заробляла і утримувала хворого чоловіка і дітей — прибираючи людські помешкання та миючи чужі підлоги (домівки). Це робила 6 з половиною років. 1926 року відходить у вічність її чоловік і вона лишається з малими дочками, бо найстаршій Розалії було

лише 11 років. Як добра, розумна та любляча мама, покійна Єлена дбала, щоб своїм дочкам дати добре виховання. Вона зважди водила їх до церкви, посилала на лекції музики та дивилася за тим, щоб її дочки добре училися в школі. Її добре материнське виховання дало нашій громаді в Гамільтоні добрі наслідки. Найстарша дочка Розалія отримавши науку в галузі музики, розвинула свій талант голосу і своїми вокальними виступами та участю у представленнях причинилася до розросту гамільтонської православної громади.

Покійна Єлена Пригар любила своїх дітей розумною любов'ю. Коли була потреба бути строгою, такою вона й була. За чемність і послух завжди нагороджувала своїх доньок прогульками до озера та відвідуванням кіна. Покійна вміла виховувати, бо сама була сиротою і це вона виховувала своїх молодших сестер. Покійна хворувала на артрит 15 років, і незважаючи на докучливу хворобу працювала до 64 р. життя. Та недуга постійно виконувала свою шкідливу роботу — останнім часом покійні було трудно перейти хату без помочі. Перестало битись серце українки, яка відзначалася прекметами дійсної піонерки — силою духа, кріпкою волею та працьовитістю! Захворіла на недомагання серця. Забрано її до шпиталю, де о. прот. В. Федак вділив її Свв. Таїнств: Сповіді і Причастя.

Оплакують покійну дочки: Розалія Смолярчук з чоловіком Григорієм, Євгенія Манчурик з чоловіком Йосифом і Ольга Фріман з чоловіком Джеймсом. Внуки: Йосиф Манчурик і Сузана Фріман. Сестра Єлисавета Кучурівська з чоловіком Олексою, дві сетрі в Україні: Домка Білінська і Вероня Гончарук. Покійна мала ще дві сестрі — Оксану Кашнюк і Марію Зазуляк, які скоріше померли.

Після похоронної відправи, яку відслужив Впреп. о. В. Федак, відбувся в залі Собору Св. Володимира поминальний обід, на якому промовляли: о. прот. В. Федак, п. Василь Фастрига й від родини найстарша дочка покійної, Розалія Смолярчук. На вічну память покійної Єлени Пригар, дочка Розалія і її чоловік, Григорій Смолярчук склали на Собор Св. Володимира в Гамільтоні $50.00 і на українську пресу $5.00. Прот. Василь Федак зробив заклик до збірки на Нав'янучий вінок на свіжу могилу покійної. Всі присутні відгукнулися щиро і склали 60 долярів. Збірку, яку перевели пані: М. Пелепяк, Н. Параш, Є. Ґорук і Г. Олексюк, призначено: на „Український Голос" — $20.00, „Вісник" — $20.00, і „Промінь" — $20.00.

Жертводавцям щира подяка, а покійній Єлені — Вічна Пам'ять!

Приятель.

Бл. п.
АНАСТАСІЯ КРОПІВНИЦЬКА

В понеділок, 10 липня 1967 р. упокоїлась по довгій недузі в лікарні Митрополітан у Виндзорі на 77 р. життя Анастасія Кропівницька.

Анастасія Кропівницька народилась в селі Колодріпка, повіт Заліщики, Західна Україна. Довгі роки пок. Анастасія була членкинею жіночого т-ва, любила свою церкву, була в ній сестрицею довший час, багато вишивала для прикраси церкви. Відділ Союзу Українок відзначив її почесним членством; в т-ві вона була роками господинею, аж недуга підкосила її здоровя. Покійна була вже хвора, коли помер її чоловік.

Похорон бл. п. Анастасії відбувся з пох. заведення Андерсона, де кожного вечора відправлялась Панахида, а похоронна відправа відбулась у церкві св. Володимира, що його відправляв Всеч. о. Метулинський. Похоронний обід відбувся в залі Української Православної Церкви св. Володимира.

Покійна Анастасія полишила у смутку доньку Марію Трач, внуку Діяну і три правнуки. Щира подяка Всеч. о. Метулинському за відправи, членкам відділу за похоронний обід, всім тим, що прислали квіти і чимбудь причинились до похорону. Покійна Анастасія була лагідної вдачі, загально шанованою і громадською людиною. Хай память її буде з нами і будемо згадувати покійну у наших молитвах. Вічна їй память.

Донька покійної, пані Марія Трач складає в память своєї матері $10.00 на журнал „Промінь".

Марія Ґургула.

Три попередні видання „Ди Арт оф Кукінґ — Юкраїніан Стайл" розійшлися. В недовзі вийде з друку 4-те поправлене видання тиражем 5000 примірників у тій самій ціні $2.25 з пересилкою. Замовлення посилати на адресу:

Ukr. Women's Ass'n of L. Ukrainka,
2146 Cornwall St.
Vancouver 9, B. C.

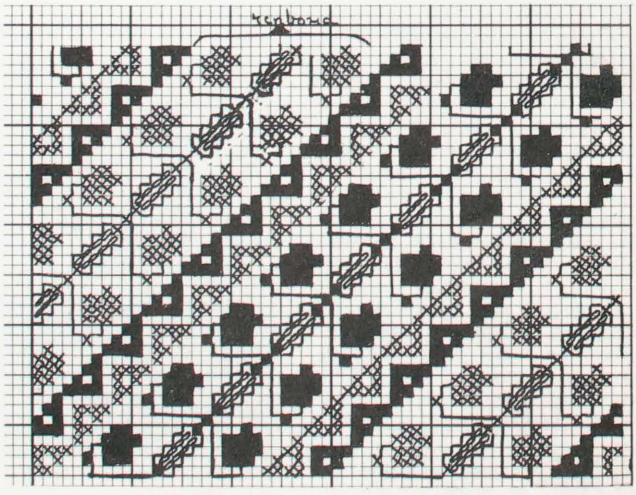

Буковинський взір з повіту Вижниці. Взірець надається на декоративну подушечку й інш. Кольори:

■ чорна
x червона
ooo золотий ланцюшок.

Опрацювала Іванна Вахна, голова філії Мистецтва і Музею в Торонті.

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

Гаврило ГОРДІЄНКО

СОНЯШНИКОВА ОЛІЯ

Перші спроби добувати олію із соняшника були у Франції ще в XVII ст., але вже початком XIX ст. ті спроби були залишені. Просто не було сприятливих побутових умов для того.

Більші успіхи мав селянин-кріпак графа Шереметьева Бокарьов у слободі Олексієвці. Він знав про добування олії з горішків сибірської кедрової сосни. Насіння соняшника нагадало йому кедрові горішки й він попробував бити олію із насіння соняшника. Спроба вдалася, олія була смачна й року 1835 він уже почав продавати соняшникову олію.

Перспективи збуту соняшникової олії були більш ніж забезпечені, бо на території Православного Сходу, де численні пости протягом року суворо додержувалися, потреба в олії стало була актуальна. Старші олійні культури, як лен, ріпак та коноплі занепали й перед соняшниковою олією двері в українську хату були розкриті навстіж.

Уже в перших десятиліттях соняшникова олія вкорінилася в українській кухні, в українських стравах, стала улюбленим споживчим продуктом українського народу. Як пізніші досліди показали, значення олії в людській поживі для збереження здоров'я величезне. Для збереження життя в старшому віці соняшникова олія — це просто благодать Божа!

Соняшникова олія — рідина ясножовтого кольору або темніших відтінків, залежно від способу приготовлення її. Складається вона з 9% гліцеридів насичених кислот польмітінової, стеаринової, арахінової та лігноцеринової й гліцеридів ненасичених кислот: олеїнової 39%, які мають по дві ненасичені зв'язки, тому олія рідка. При насиченні двох зв'язок воднем олія стає тверда й на ньому основується виріб маргарину з олії.

Здобувають олію із насіння соняшника пресуванням гарячим або холодим, яка після рафінації може вживатися для їжі. Здобувають олію із соняшника й екстрагуванням бензиною або діхлоетаном. Таку олію вживають для технічних потреб. Соняшникова олія напіввисихаюча, тому до фарб вживається тільки цинкових та олив'яних, а до фарб інших уживають її в сумішці з іншими оліями.

Товщі в людській поживі є обов'язковими складниками, вони є головним джерелом енергії в тілі, бо 1 гр. товщів дає в тілі людини 9,3 калорії, тоді як 1 гр. вуглегидратів дає 4,1 калорії, а 1 гр. білків дає 4,1-4,3 калорії.

Товщі в тілі не можна нічим замінити, бо вони не тільки постачають енергію, але і входять у склад тіла. Коли людина помре з голоду, то в ній ще лишається до 2% товщів.

В людській поживі бувають тваринні товщі й рослинні олії. Тваринні товщі це — сало, смалець, молоко, сметана, масло, лій. Тваринні товщі не такі чисті, як рослинні олії, бо мають у собі різні домішки, як, наприклад, фосфатіди, з них найголовніший лецітін, у склад якого входить аміноспірт холін.

Призначення лецітіну і холіну в тілі людини — регулювати діяльність печінки. Холін затримує накопичення товщів у печінці й дбає про її нормальні функції.

У тваринних товщах находяться сполуки досить складного хемічного складу, з них найважніша холестерін, яка приходить до тіла з товщами, а також може витворюватися в людському організмі. В нормальному здоровому організмі холестерін входить до складу майже всіх клітин, він є складником високоактивних гормонів, багато його в мозку, понад 2%.

Коли рівновага поміж прийманням холестеріну в тіло й твореним його там та нормальним розкладом його порушується, що, як правило, буває в старшому віці, тоді надмір його переходить у кров'яні судини й там відкладається, наслідком чого по деякім часі кров'яні судини затикаються і приходить до катастрофи: жила тріскає й кров виливається, що може бути причиною смерти.

Рослинні олії, й спеціяльно соняшникова, не мають у собі холестеріну, так що з споживанням олії людина не приносить його в тіло, а ще й навпаки, соняшникова олія в тілі розпускає холестерін і тим стримує закупорювання жил та продовжує життя людини.

Тільки не можна упрощувати цілу цю справу, себто не можна пити, скажемо, шклянками олію і тим самим поборемо ввесь холестерін та будемо жити вічно. Зовсім ні!

Наука про раціональне відживлення говорить, що дорослій людині треба денно споживати 100-120 грамів товщів, але не всю цю кількість самими товщами, бо товщі вже входять до складу майже всіх продуктів, які ми споживаємо, тому ці числа мусять бути меншими, може, 80-100 гр.

З цієї кількости дві третини можуть бути тваринними товщами, а одна третина олія. При чому, олію бажано споживати в стані сирому в салатах, вінегретах, бо смажити на олії так саме недобре, як і на тваринних товщах.

Відкрита олія, яка піддалася довшому впливові кисня з повітря, попросту зріклася, а по-хемічному — відбула деякі хемічні перетворення і така олія може бути навіть шкідлива для організму.

Корисний вплив соняшникової олії буде помітний, очевидно, вже не тоді, як у боці, чи ще де там, закололо і постає проблема по кого йти — по лікаря, чи по священика, а протягом цілого життя людини з молодших літ і до благословенної старости.

Тому благословенні ті релігійно вірні, які льояльно дотримують пости так, як і належиться побожним мирянам, і не філософствують, що вони, мовляв, по засланнях, по тюрмах, чи ще деяких місцях бідування відбули свої пости раз назавжди. Такий погляд невірний!

Поміркованість і ота третина олії, та ще соняшникової, в денному раціоні — це буде напевно запорукою повного здоров'я.

Тож читайте цю статтю і споживайте соняшникову олію на здоров'я!

„Українські Вісті".

Найлон відзискає білість

Білі найлонові блюзки, мужеські сорочки, спідня білизна та інші речі з білого найлону з часом втрачають свою сніжну білість. Такі речі треба прати окремо від тижневого прання. Але коли білість вже втрачена, то радять намочити речі в соді до печива (бийкінг сода) на деякий час перед пранням. Після того випрати в детерджентї.

На втомлені очі

Коли очі втомлені, стягнені і мутні після довгого читання або напружуючої праці, положіться плоско без подушки під головою, а під ноги дайте підвищення з двох або трьох подушок. Прикрийте очі чистим рушничком, вмоченім в теплій воді. За пять десять хвилин очі відпочинуть і відсвіжаться.

P 7GYCIA MRS S
SAMYCIA
6712-111 AVE
EDMONTON ALTA
JAN 69

CANADA

Можливо Ви самі не свідомі того, що можете отримати канадське громадянство

Багато людей в Канаді кваліфікують на канадське громадянство, не здаючи собі з цього справу. До цієї групи можуть належати старші люди, яким тяжко навчитися англійської або французької мови, але які одружені з канадцями, або які жили в Канаді десять або більше років.

Зверніться до урядника найближчого Суду Канадського Громадянства, щоб дізнатися, як Ви можете отримати канадське громадянство. Це є легше, ніж Ви собі уявляєте.

Суди Канадського Громадянства є в таких містах: Halifax, Moncton, Montreal, Ottawa, Sudbury, Toronto, Hamilton, St. Catharines, Kitchener, London, Windsor, Winnipeg, Regina, Saskatoon, Calgary, Edmonton and Vancouver.

Judy LaMarsh

Джуді ЛаМарш,
Міністер Внутрішніх Справ
Канади.